

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografa”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani
a treia-ora 10 bani.

Concertele, balurile și țeranul român.

E o lipsă nespuse de mare, ca țeranul român să iasă din întunecul, în care se află. Așa sunt vremurile. Și deschilinit la noi, unde nu numai că avem a ne apăra avutul nostru de atâtea lipitori și să suportăm atâtea sarcini, dar mai avem a ne apăra și neamul, la a cărui ruinare se lucră cu atâta stăruință.

În dorința, de a ajunge cât mai iute la această țintă, s'au pus în aplicare toate mijloacele, ce numai s'au dat cu socoteală, că ar contribui cât de puțin la ajungerea acestui scop. De aici apoi concertele și balurile. Acestea se aranjează anume, ca poporul să iasă parte la ele. Ba mai mult, poporul însuși organizează astfel de petreceri.

E numai întrebarea: s'ajunge ori nu scopul, ce se urmărește prin aranjarea acestor fel de conveniri?

Nu știu, încât cei-ce s'au ocupat cu aranjarea acestor fel de petreceri, că și-au dat ori nu seama despre bunățile lor? Am cetit și cetesc, că acestor fel de petreceri li se dă o atențiune foarte mare și se recomandă ca cele mai puternice mijloace, de a răspândi cultura în popor. Am cetit apoi, că inteligenții și se ia în nume de rău, pentru-că n'a luat parte la petrecerea cutare; petrecere ce s'a aranjat pentru popor.

Nu-i vorba, concertele aranjate pe seama poporului, cu un program aco-

modat lui, precum și prelegerile populare, s'unt foarte bune mijloace de înaintare. Dar' numai atât și mai mult nimic. Vreau să zic, țeranul asculte concertul ori prelegerea cutare și apoi de aici încolo fiecare la al său sălaş.

Vremurile s'unt grele: dări mari făloșie mare, de altă parte beuturile, toate acestea bagă mâna până în fund și scoate și cel mai din urmă crucer din punga s'ermanului țeran. Ear' în astfel de împrejurări, e spre binele și folosul țeranului, a-l mai dedea și cu balurile, și încă cu de acelea, unde este reprezentată și inteligența? Dar' bine, pentru D-zeu, ce învățatură poate lua poporul de aici?

Diregătorul până a învățat a trebuit să trudească și cheltuească mult. A trebuit să învețe zi și noapte, pentru a-și câștiga învățăturile de lipsă. Nu numai atât, dar' până a învățat, și-a prăpădit și tot avutul moștenit dela părinții sei. Căci învățatura e încopciată cu multe cheltueli. Ear' pe de asupra, ca diregător, ear' trebuie să lucre, că nime nu-i dă plată numai de pomână, sau numai pentru-că a învățat mult și și-a mâncat averea; el ear' trebuie să lucre din greu. De aici apoi se cade, ca și traiul său să fie deschilinit de al plugariului, care n'a trudit și n'a cheltuit nimic cu învățatura.

Așa ar trebui să fie. Badea Ioan însă altcum gândește. Vede pe domnul cela și cela, că fumează o țigare mai fină, probează și el, că doară tot el plătește și pe domnul cela și că după sudoarea lui trăește. Așa cu țigarea, așa cu beutura și tot așa și cu mâncarea. Ei, dar' venitul lui badea Ioan nu poate

acoperi spesele acestea. Și urmarea? — Badea Ioan ajunge la sapă de lemn!

Sărac el, sărac altul, și fiind săraci, nu pot ținea la traiu cu domnul acela. De aici, că domniii trăesc așa și așa, și apoi tot după spinarea lor! Și că ei s'unt siliți numai să trudească, ear' domniii să mănecă și petreacă bine! Ear' urmarea? O ură și răceală vecinică se stârnește în sufletul lor față de inteligența, pe care o privește de o adevărată lepră pusă pe corpul lor!

Cel-ce a luat parte la astfel de petreceri și i-a zăcut la inimă interesele poporului, și ca atare a avut ochii în patru, numai cu sufletul cătrănit s'a putut reîntoarce la ale sale. Căci aci n'a putut vedea, decât oameni cu capetele pline, certe și o stricare și demoralizare a tineretului în măsură foarte mare! Și apoi în aceasta se stee oare înaintarea poporului nostru?! Azi vremurile s'unt de așa, că trebuie cât mai multă muncă înțeleaptă, și cât mai puțină petrecere. Are poporul să lucre și să cruțe că zilele rele s'unt. Și toți cei-ce îl vor sfătui a face contrariul, s'unt cei mai mari dușmani ai lui. S'unt ca prietenii, cei-ce de față te linge ear' de dos te frige.

I. G.

Congresul bisericesc sârbesc,
după cum scriu ziarele din Budapesta,
va fi convocat pe 8 Iunie c. la Carlovit. Alegerile pentru congres se vor face în a doua jumătate a lunii Aprilie. Reteritor la comisar guvernul încă nu a luat nici o decisiune.

FOIȚA.

Rafila.

Baladă populară, comunicată de I. Răchitan.
(Urmare și fine).

Ear' Rafila-i răspundea:

»Maică, măicuța mea,
Nu-mi face inima rea,
Eu nu vreau pe acesti doi,
Fie cât de bogătoi;

Eu pe altu nu iubesc

Nici pe altu nu doresc,

Numai chiar pe Nițul meu

Să mi-l țină Dumnezeu!!

Mună sa când auzis,

Tare rău se încrunta,

Pe Rafila se mânia

Și din gură cuvânta:

»Rafilo, copila mea,

Dorul tău nu s'o-implini

Chiar îndată de-i muri,

Unul trebe să-ți alegi

Și cu-acela să te legi!

Jos la coasta dealului

La marginea satului,

Este-o casă mititea,

Oare-cine șede 'n ea?

Nunta mare și voioasă

Oaspeți mulți, pe lângă masă,

Ear' Rafila e mireasă,

Ochii ei cei lucitori

Se scâldau în lăcrimiori,

Mirele o mângăia

Și din gură cuvânta:

»Rafilo aleasa mea,

Nu-ți face inima rea!

Eu îți jur, că te iubesc

Ca pe tatăl cel cêresc. . .

Vei merge la mine acasă

Te-i numi tu boareasă.

Servitori, căruț și cai,

Câte-ți trebuie toate ai,

Numai cât vei porunci

Toate 'ți s'or implini!

Soarele era la apus

Oaspeți toți că s'au dus,

Numai mândra de mireasă

Nu se depărta de casă.

Mirele o tot chema

Și din gură așa zicea:

»Hai Rafilo nu glumi

Vezi căruța că-i aci!

Când era s'o pună sus

Vine Nițu ce-a fost dus,

Și din graiu așa-mi grăia

Oătră mire îmi zicea:

»Stăi frate, frățioare

Să luptăm la brățioare.

De-ți iubești mireasa ta

Ai ou mine a lupta!

De-i ești tu-nvingător

Vei duce-o de subsuori,

Dar' de te-oi învinge eu,

Voi lua-o-n brațul meu,

Te-oi lăsa cu Dumnezeu.

Vorbă multă nu luară

La luptă se-n căerară,

Zi de vară până-n seară

Din luptă nu es afară.

Se luptară amândoi

PROCESUL PĂRINTELUI ARDELEAN. Din Sătmar primim următoarele:

Luni (10 Martie) s'a pertractat la tribunalul de aici, ca la for apelativ, procesul preotului George Ardelean, care pentru interzicerea unui cântec unguresc în biserica din Szamos-Dob a fost osândit de judecătoria cercuală la șese luni temniță și 200 cor. amendă. Tribunalul, după ascultarea strălucitului pledoar rostit de dl Dr. Ioan Ciordas, — a schimbat sentința forului prim, reducând pedeapsa la 7 zile temniță și 20 coroane amendă. Procurorul s'a mulțumit cu sentința, dar' apărătorul a insinuat cas de nulitate.

Programul partidului radical-național sârbesc. Ziarul sârbesc »Zastava« din Novisad publică într'unul din numerii sei ultimi programul partidului radical-național sârbesc din țările coroanei s. Stefan, cuprinzând următoarele șapte puncte: 1. Crearea de garanții contra violării autonomiei, cum a fost cea din 1880, din cauza denumirii patriarhului. 2. Alegerea episcopilor are să se facă prin reprezentanța poporului. 3. Alegerea liberă a parohilor fără să i premeargă o candidare prin consistor. 4. Organele autonome să țină regulat adunări. 5. La alegerile de episcopi să nu voteze preoții și învățătorii după bresle, ci singuratici ca alegători, având să se valideze principiul egalei îndreptățiri a tuturor voturilor. 6. Ștergerea oricărei pedeci la exercitarea dreptului de vot. 7. Partidul radical național se va strădui să delătore toate defectele autonomiei bisericesti, creând indeosebi pentru toate autoritățile autonome cu statut disciplinar și o lege de incompatibilitate. — Bine înțeles, programul acesta se referă numai la politica bisericască a Sârbilor radicali.

Ca și doi voinici eroi.
Făcea Nițu cum făcea,
Pe mire oă îl trântea,
Și îl trânti de pământ
De-i sări oasele-n vânt.
Ș'apoi Nițu se-ntorcea
Strigând pe Rafila sa:
»Vin Rafilo draga mea,
Vin aici pe brațul meu
Să-ți alin suspinul tău!«

Jos la coasta dealului,
La marginea satului,
Este-o casă mititea
Oare cine șede în ea?
Ședea Nițu cel oftat
Cu Rafila cununat,
Dar' de dreapta căsilor
Sta un mormânt plin de flori...
Rafila de multe ori
Il uda cu lăcrimiori,
Căci acolo era îngropată
Maica ei cea ne-mpăcată...

FONDUL DE DISPOZIȚIE. Cu ocaziunea desbaterii budgetare a țesit la iveală și suma întrebunțată de guvernul ungar pentru »sprijinirea intereselor maghiare« prin »informarea corectă a presei din străinătate«. Suma aceasta este stabilită în 400 000 de coroane. Adecă țeara să plătească din greu, pentru-ca Maghiarii să se poată lăuda prin ziare străine!

Listele electorale. Prim-ministrul Széll, ca ministru de interne, a adresat un circular tuturor comisiunilor centrale comitatense, în care acestea sunt provocate, că listele alegătorilor din toate cercurile electorale să fie espuse la comitat, ear' listele alegătorilor din anumite comune, împreună cu lista celor lăsași afară, să fie espuse la casa comunală dela 5 Maiu începând douăzeci de zile. Reclamațiile se vor primi până în 15 Maiu observările asupra acestora până în 25 Maiu. Asupra reclamațiilor și a observărilor comisiunea centrală are să delibereze definitiv până în 20 Iulie.

Italienii și guvernul austriac. Pentru a mulcomi pe Italienii austriaci și a-i face să abandoneze obstreția în dieta din Tirol, guvernul se poartă cu gândul, de a le oferî deschiderea unei Academii de drept italiene în Trento, capitala Tirolului de sud italian. Pertractările între guvern și Italieni încă nu sunt începute, dară se vor începe nu peste mult. Să zice, că cu aceasta ocazie se va delibera și asupra altor dorinți italiene privitoare la Trentino.

Revizuirea legii comerciale. Ministrul de justiție, Plosz Sándor, a însărcinat pe deputatul Neumann Armin să elaboreze un proiect de revizuire a părții prime din legea comercială. În actuala lege, în deosebi ce privește partea ei subiectivă, sânt o mulțime de dispozițiuni, cari nu mai corespund spiritului modern, cuprins în legile comerciale din alte state.

Desnaționalizarea Finlandezilor. Acțiunea de desnaționalizare pornită contra poporului finlandez se continuă pe toate terenurile. Cea mai din urmă lovitură contra independenței lor naționale este introducerea noiei legi rusești de recrutare și în Finlanda. În sensul acestei legi, tinerii finlandezi cari până acum își făceau serviciul militar la corpurile de armată proprii, pe viitor vor fi înrolați în corpurile din Rusia. Promulgarea acestei legi a produs o indignare colosală în toate părțile națiunii finlandeze. Senatul orașului Helsingfors a denegat alegerea comisiunii de recrutare și peste tot, în toate orașele, unde guvernul ordonează alegerea comisiunilor, nimeni nu vrea să iee parte la alegere. Pe lângă toate sforțările de opunere guvernul merge înainte cu esecutarea legii, nimicind astfel ori ce urmă de independență pentru nenorociții Finlandezi.

Schimbare în corpul diplomatic. O telegramă din Bruxella anunță, că ambasadorul austro-ungar, contele Khevenhüller, săptămâna viitoare își va părăsi locul și se va retrage în viața privată. Khevenhüller a reprezentat monarhia noastră la curtea din Belgia timp de treisprezece ani.

Autonomia catolică. »Pester Lloyd« laudă într'un articol majoritatea congresului catolic unguresc și episcopatul pentru atitudinea conciliantă ce au avut-o în congres. Aduge însă, că statutul desbătut acum are lipsă în unele privințe de corecturi esențiale înainte de a deveni o basă solidă a autonomiei. Corecturile acestea vor fi necesare în ce privește fondurile și școalele catolice. Spre scopul acesta se va face un schimb de vederi între congres și ministrul cultelor.

De aici reiese, zice »Alkotmány«, că autonomia catolică numai atunci va deveni fapt, dacă statutul organic va fi așa cum voește ministrul cultelor. Asta e realitatea. Atunci de ce s'a mai convocat congresul? De ce nu s'a octroat romano-catolicilor autonomia? Asta ar fi fost o procedură mai ieftină, mai scurtă și mai sinceră.

DIN LUME.

Macedonia.

S'a dovedit în mod cert, că Sarafoff a luat parte cu banda lui la capturarea misionarei americane miss Stone. El a răspândit însă știrea falsă, că era în străinătate pe când în realitate păzea pe miss Stone. Poarta a luat acum măsuri de siguranță în Macedonia, de oare-ce circulă știrea, că Sarafoff pregătește asvirlirea în aer a drumului de fer spre Salonic.

Guvernul turcesc, fiind informat că Sarafoff se află în Macedonia, unde organizează noue bande spre a distruge linia ferată Constantinopol-Salonic, a dat ordin valiiilor să ia măsuri, punând și un premiu pentru prinderea lui Sarafoff.

Albania.

Agitațiunile din Albania iau tot mai mult caracterul unei revoluțiuni fățișe contra dominațiunii turcești. În multe locuri poporațiunea refuză plătierea dărilor, mai ales în cercurile Elbasan și Tirana. Autoritățile din Albania și Epirul-de-nord sânt foarte neliniștite, mai ales că vechile apucături de a mulcomi pe conducătorii albanezi cu tot felul de distincțiuni nu mai succeed.

Caimacanul din Gussinie, Ibrahim-Bey a fost ucis de Albanezi când călătoria la Ipeç.

Turcia și Armenia.

Poarta a încunoștiințat patriarhul armean, că interzice predarea istoriei armene în școalele armene. Patriarhul Ormanian a protestat cu tărie contra acestor măsuri amenințând în cazul esecutării lor cu demisia. El a declarat, că va persista în această hotărîre, nefiind nici un motiv pentru suspendarea acestui obiect de învățământ, care e împreunat cu istoria religioasă, și având toate comunitățile religioase dreptul de a se ocupa cu istoria națională.

Răsboiul din Africa-de-sud.

O telegramă din Haga anunță, că președintele Krüger a primit dela generalul Botha un raport, în care se spune că generalii buri au hotărît să continue războiul până la extrem și că armata engleză se află din ce în ce în mai proaste condițiuni.

După o știre sosită din Africa-de-sud către ziarul londonez »Globe«, generalul bur De Wett ar fi fost rănit ușor la braț în ciocnirea dela Harris-mith dintre Buri și Englezi.

»Morning Leader« din Londra scrie, că Kitchener a internat aproape de Vicksburg 150 soldați englezi, cărora comanda supremă engleză nu mai vrea să le dea arme. Causa e, că mai toți soldații au fost cel puțin de câte trei ori prizonierii Burilor, cari totdeauna le-au dat drumul, dar' numai după ce le-au luat armele.

Secretarul de stat Hay a primit la Washington pe delegații buri Wolmarans și Wessels. El le-a promis să facă tot posibilul, ca să îmbunătățească poziția Burilor în Africa. Mergând la președintele Roosevelt, acesta le-a declarat, că Statele Unite nu pot să intervină în acest războiu.

Nesuccesul obținut în America a hotărît pe Krüger să nu mai încerce cu nici o cerere de intervenție și să lase drum liber războiului. Delegații buri vor merge la Africa-de-sud, ca să între în legătură cu generalii Burilor.

Despre tăria trupelor bure 'i-se comunică lui »Daily Telegraph« următoarele: »Pe câmpul de luptă sînt 23 000. Din acestia sînt 8000 Transvaalieni, 4000 din Oranie și 11.000 Africanderi sau »rebeli« din Natal și Țeara-Capului. Toți combatanții sînt bine provăzuți cu arme și munițiuni.

La svonorile de pace, cerută, după informațiunile engleze, de comandanții buri, acestia au răspuns cu o nouă lovitură aplicată Englezilor. După depeșă lui Kitchener, înfrângerea Englezilor s'a întâmplat în următoarele împrejurări: Lordul Methuen plecase cu 800 infanteriști, 300 infanteriști și 4 tunuri către Lichtenberg, avînd a se întâlni cu generalul Grenfell. În drum a fost atacat de comandantul bur Delarey. Trupele engleze au fost cuprinse, după obicei, de panică, luând-o la fugă sîlbatică. Lordul Methuen a fost rănit în șold, căzînd dimpreună cu majorul Paris și aproape 1000 soldați în captivitate.

Înfrângerea lui Methuen a produs o senzație colosală, care se poate asemăna numai cu consternația produsă acum doi ani, când Englezii suferiseră un șir întreg de lovituri.

La citirea depeșei lui Kitchener în parlament Irii au erupt în aplăuse.

Ce valoare au »învîngerile engleze«, se vede din o dare de seamă ce o face un militar englez despre preținsa înfrângere a Burilor din 27 l. tr. După acest raport, Englezii au capturat o tabără bură, în care se aflau *femei, copii, bolnavi și invalizi* buri.

Comandanții buri au declarat din nou, după-ce au aflat despre schimbul anglo-olandez de note, că vor depune armele numai asigurându-se completa independență a republicelor bure.

Știri mărunte.

Generalul bur Kruitzingher a fost condamnat la exil pe viață din Africa-de-sud.

Convenția interațională de zahăr, care a hotărît ștergerea premiilor, a fost scrisă în Bruxella.

Împăratul Wilhelm va visita la vară pe Țarul Rusiei.

Convenția consulară austro-bulgară s'a scris.

»Allgemeine Correspondenz« dă știrea, că în urma tentativei lui Alavantici guvernul austro-ungar va espulsa pe toți agitatorii sîrbi, adăpostiți în Austro-Ungaria.

Ministrul de finanțe bulgar Sarafoff va pleca în curînd la Paris, ca să stabilească condițiunile împrumutului. Prințul va interveni personal în această chestiune.

În curînd vor încărea Englezii în Fiume 1000 vagoane fîn cumpărat în Ungaria pentru de a fi transportat la Africa-de-sud.

SCRISORI.

Ajutor la o școală.

Cusdrilor, 11 Martie 1902

Școala noastră confesională gr. cat. dela anul 1896 încoace, când credincioșilor noștri susținători de școală, prin un rescript ministerial, sub amenințarea închiderii li-s'au impus repararea și adaptarea edificiului școlar, după prescripsele planului ministerial, — și care adaptare și reparare afară de prestațiunile în natură de material, lucrători pe lângă măiestri, și viptul acelor au costat mai bine de 2400 coroane, a trebuit să îndure mai multe greutăți numai ca să-și poată susținătorii instrui pruncii de școală în limba lor maternă.

Abia au trecut doi ani dela adaptarea școlii în sensul amintit și organele administrative ale școlii de stat, care a fost ridicată în coastele școlii noastre în anul 1896, în edificiu închiriat, folosind de pretext numărul cel mare al elevilor noștri, au voit cu forța să ne rupă o parte din prunci și să 'i interneze în școala de stat, sub cuvînt că legea nu admite mai mult de 60 de prunci sub conducerea unui învățător. Atunci, după-cum s'a și amintit în foile noastre, senatul școlar al nostru 'și-a mai impus nouă jertfe, adaptînd edificiul școlar, cu delăturarea cuartirului pentru învățător, care și el vîzînd greutățile a abzis de folosința cuartirului în școală, cu a doua sală de învățămînt și pe lângă învățătorul ordinar cu plata prescriasă de lege recuirînd încă un învățător adjunct cu soluțiunea prescriasă pentru adjuncți de 400 cor.

Și de atunci și până acum susținătorii școlii noastre confesionale, avisați numai la puterile proprii, au susținut și susțin școala tot cu 2 învățători cu plata anuală de 1000 cor., cari se acoper prin repartițiune.

Ca un balsam răcoritor ne-a venit însă cu începutul anului școlar 1900/1 ajutorul promis din partea unui suflet bun, care și dînsul, deși a fost aplicat în serviciul statului mai bine de 40 ani, nu 'și-a uitat de credincioșii din satul seu de naștere, unde după-ce a trecut în pensiune s'a retras la pensiunea sa,

ca să-și petreacă în liniște restul vieții sale.

Credem, că nu vom supăra modestia donatorului creștin, care după zisa sfintei scripturi ar voi să nu știe stînga ce dă dreapta sa, dacă li vom aminti aci în public și prețiosul nume, care e destul de cunoscut înaintea marelui public român.

Anume acel individ bine meritat este spectatul domn Alexiu Bogdan, director de cancelarie de tablă pensionat, care în anul trecut ne-a venit în ajutorul școlii noastre cu o însemnată sumă de cărți școlare pentru toți pruncii de școală mai miseri, precum și la împărțirea de premii cu ocaziunea ținerii examenului dela finea anului școlar 1900/1. Ear' în anul acesta a venit în ajutorul școlii cu o sumă de 40 cor., pe care senatul școlar le-a destinat spre acoperirea unei datorii ce a rămas neacoperită încă dela adaptarea și readaptarea ei.

Prin donațiunile d-sale amintite generosul donator a mișcat inimile pruncilor doritori de învățatură, dar' și inima părinților lor plini de recunoștință, cari 'și-au exprimat dorința să 'i se aducă la cunoștință mulțumita și pe calea de publicitate.

Și subscrierea efortie școlară cu bucurie vine a implini această datorie impusă din partea credincioșilor spre a se achita și dînsa pe această cale despre modul folosirii donațiunei făcute, dorindu-'i deoparte ca Dumnezeu să 'l țină încă la mulți ani spre mîngăierea familiei și ajutorarea acelor lipsiți.

Ear' eșemplul lui marinos să-și afle încă și alți imitatori.

Ioan Goron, admin. viceprotopopesco și preș. senat. școlar. *Ilie Mezei*, sen. școl. *George Mican*, curator primar și senat. școlar.

Oameni monstri.

Din când în când aduc foile știrea, că în cutare loc s'a născut un copil cu 2 capete sau cu 4 mâni sau 4 picioare etc. Sînt însă, după cum s'a putut vedea în iarna aceasta la Paris, monstri cu mult mai schimonosiți, decum ar fi unul cu 4 mâni d. e. În Decembrie a. tr. a venit la Paris vestitul Barnum din America, care are un circ mare și o comedie și mai mare, plină cu tot ce e mai rar pe rotogolul pămîntului. Între raritățile acestea locul prim îl ocupă o adunătură de nenorociți, pe care nu 'i-a făcut D-zeu ca pe alți oameni, ci 'i-a schimonosit într'un fel sau altul.

Un negru african înghite țandări de sticlă și-și udă »mîncarea« cu un păhar de petrol.

Un om lipsit de brațe face, cu o mare îndemănare, toate mișcările și lucrările cu picioarele; își așează ochelari pe nas și apoi întinde vizitatorilor, cu piciorul, carta sa de vizită.

Un altul înfige, în diferitele părți ale corpului, ace cu gămălie.

Un altul are o tărie de căpățină de necrezut.

'I-se așează pe cap bucăți mari de peatră, pe cari le sfărîmă un altul cu un ciocan greu.

Monstrul suferă aceste lovituri fără să arete cea mai mică durere. Dar' nici căpățina n'a suferit nici cea mai mică vătămare. Medicii, cari au asistat, s'au crucit.

Un altul își întinde obrazii ca și cum ar fi niște foi țigănești. Pielea feței întinză se contractează din nou producând un șgomot mare.

Un om scurt, supt ca un țir, înghite cu lăcomie mai multe duzini de ace. Și medicii cari asistă la aceste deprinderi rămân îndată înmărmuriți, când îndată după înghițire, mâncătorul nostru de ace scoate din gât o ață de care atâră acele înghițite.

Dar' iată un alt fel de monstru.

Un individ încă tânăr posedă o extraordinară facultate de a 'și umfla pieptul și pântecile.

Mulțumită acestei facultăți e în stare, în fața vizitatorilor uimiți, să rupă un lanț gros ce-i fusese ferecat pe corp, lanțul de oțel cedează presiunii pieptului, care 'și-a mărit volumul. Acelaș monstru e în stare să-și mute inima din partea stângă în cea dreaptă a pieptului și e așa de stăpân pe ea, încât 'și-o poate opri ori-când să bată. Medicii se temeau, că va muri în fața lor.

În alt loc se putea vedea o femeie, care avea o mustață și o barbă, pentru care ar pizmuți o mulți bărbați. Privirea ei e blândă și ademenitoare. Ii place mult, dacă vede bărbați în jurul ei.

Etă și omul căne. Nasul îi e pipernicit ca de căne. Pe cap are un păr frumos, buclat. Dar' fața și întreg corpul îi sunt acoperite cu peri lănoși, aspri.

Un alt fenomen Un cocoșat sfrijit își lungește trupul cu 40 de centimetri și brațele cu 0 centimetri.

Etă și un scârboș idiot cu căpățină mică, care își plimbă privirea dobitocească asupra vizitatorilor. După părerea învățaților e ființa omenească cea mai mărginită din lume. După actele sale de identitate, se dovedește, că idiotul acesta e azi în vârstă de 70 de ani.

Colo se ved doi gemeni Japonezi, legați printr'o peliță unul de altul.

Mai iată și două copile indiene, împreunate și ele, și neposedând amândouă decât unul și același stomach.

Barnum arată vizitatorilor un tip de albinos, adică un om cu fața și părul de culoare aproape albă, care face mișcări uimitoare cu umerii și șoldurile pe cari îi mută, după plac, din poziția lor normală.

Dar iată și un pitic în vârstă de 21 de ani, înalt de 58 de centimetri și având greutate totală de 3 și jumătate kilograme.

Dacă prin conformațiunea lor fizică și aptitudinile lor aceste creaturi intră în categoria monștrilor, nu toți însă sunt lipsiți de inteligență.

Așa, mâncătorul de ace și omul cu căpățina tare (pe capul căruia se sparg bucăți de piatră) sunt destul de inteligenți.

Acesta din urmă posedă chiar vaste cunoștințe fiziologice și a scris și un studiu asupra monstruosităților naturei.

Femeia cu barbă pare a fi o damă foarte distinsă. A fost măritată de două-ori.

În genere acești monștri, dela cel mai inteligent până la cel mai idiot, sânt toți mândri de anomaliele lor și se consideră toți drept 'artiști'.

Un salut învățătorilor.

În nr. 4 dela 15 Febr. n. 'Foaia Școlastică' din Blaj, de present nica noastră foaie școlastică, publică la loc de frunte următorul articol, pe care reproducându-l îl recomandăm atențiunii învățătorilor noștri:

Am primit cu drag invitația, iubite domnule redactor, de a colabora la Foaia d-voastră, Unica foaie școlastică, ce posedem noi Românii din Ungaria și Transilvania. Și dragostea mea față de munca d-voastră a crescut și mai mult, de când am văzut, că atât 'Reuniunea', al cărei organ sunteți, și mai ales 'Foaia', ce conduceți, a luat un îmbucurător avânt. Vă salut la curagiul, ce ați prins în nobila dar greaua lucrare, să săvârșiți, și vă doresc cea mai desăvârșită izbândă.

Acum, când mă angajez, să vă ajut și eu cu slabele mele puteri a ajunge la izbândă, ce cu plină inimă vă doresc, acum când intru în șirul colaboratorilor d-voastre, dați-mi voie, ca cel dintâi cuvânt să-l adresez, cu toată dragostea frățească, învățătorilor noștri. Înainte de toate deci un salut respectuos învățătorilor români!

Imi aduc aminte de trecut, de timpul fericit al copilăriei; mă gândesc la momentul însemnat al vieții mele, când luându-mi rămas bun dela oi și dela boi, dela car și dela plug, am plecat la școală, și am depus opincile strămoșești, ca să pornesc pe cărarea învățătorilor.

Ce cărare lungă am parcurs, și câtă lume-împărăție am umblat și am văzut de atunci! Lume reală și lume de idei; și împărăție de științe, în care supușii nu plătesc dări, ci tot încassează la daruri împărătești! Ah! ce călătorie frumoasă a fost calea, ce am făcut 'pe la școală'. Am umblat lumea întregă, și am văzut minunație de frumoși, și am învățat atâtea bune și frumoase!

Când m'am reîntors la locul de unde am plecat, câtă deosebire am găsit între mine și ortacii de școală din satul natal! Ce strîmt 'mi-se părea cercul lor de vederi, de gândiri și simțiri! Ah Dumnezeule, cu ce am meritat eu atâta înălțare, atâta bogăție a darurilor tale? Și cui se mulțumesc toate acestea, câte ai făcut mie?...

După Dumnezeu mulțumesc părinților, și mulțumesc mai ales învățătorului meu din sat.

Un salut de mulțumire tuturor învățătorilor români, cari pe atâția ne scot din întunerecul neștiinței și din umbra morții, și ne renasc științei și vieții celei adevărate, după spirit și adevăr.

Un salut de mulțumire celor dintâi părinți suflați ai noștri!

Ce muncă grea trebuie să fie munca acestor apostoli ai primei luminări suflați. De abia 'mi-o pot închipui. Văd acum însumi cât de greu este să comunici idei și cunoștințe unor băieți mărgiori din gimnasiu, cari au trecut de mult peste greutățile începutului. Că stai une-ori să-ți sai din piele de necaz și nerăbdare, văzând cât de greu îl poți

îndrepta pe câte unul spre căile atât de firești ale gândirii sănătoase. D'apoi cum va fi cu niște băieți, sârmani și la minte și la toate, cari ies dintr'un mediu așa de puțin luminat, cum sânt straturile poporului agricultor dela țeară, care abia mai poate gume de mulțimea sarcinilor de tot felul, ce îl apasă? Câtă greutate vor avea învățătorii noștri și numai până-ce introduc pe bieții copilași în tainele scrisului și cetitului, și în misterioasele combinații ale socotitului?

Când mă gândesc la toate greutățile, ce trebuie să le întâmpine un învățător al copiilor de pe sate, și la mulțimea miseriilor și prejudițiilor, cu care trebuie să lupte, și la multele lipse, ce are să întâmpine, involuntar îmi vine să mă închin cu admirație înaintea învățătorilor conștii de chemarea lor sublimă!

O! și totuși cât de puțină considerație se dă acestor harnici luptători în cel mai chiros și mai pietros ogor al terenului nostru cultural! Cât de puțin este apretiată munca lor, cât de puțin sânt sprijinite năsuințele lor spre perfecționare; cât de puțin sânt încurajați în lucrarea grea, ce au să o săvârșească.

Ne am pornit de un timp cu toții spre activitate economică, — dar' uităm, că temeiul a toată economia națională este cultura poporului țeran, ear' cultura se face prin școală.

Ne am pornit cu de-adînsul pe terenul cultural și literar; batem toba cea mare pentru 'Asociațiune', pentru societatea fondului de teatru: țintim la casa națională și teatru național, dar' pare-că uităm, că începutul și temeiul a toată cultura și literatura se face în școala poporală, în școala națională.

Și ne-am pornit cu avînt și în politică — până la o zi de necaz, — și facem sfertări să ne avîntăm de nou spre acțiuni și activitate, — dar' uităm, că un popor analfabet nu poate face politică, decât rea.

Bine este să dezvoltăm activitate economică, și să lucrăm pentru cultura și literatura română, și să ne pregătim pentru acțiuni politice, căci politica sănătoasă este manifestațiunea superioară a unui popor de viață. Să nu uităm însă de școala poporală.

Să nu uităm, că învățătorii ne sânt primii economi, primii politicieni și primii factori culturali și literari.

Ei sânt minerii, cari scot din fundul pământului aurul cel mai nobil al vieții noastre de popor.

Prin muncă lor se face selecțiunea, care scoate la lumină puterile cele mai alese, spre a se desvolta și a reîmprespeta prin ele șirurile celor-ce susțin lupta pentru popor.

Curaj, învățătorii români! Voi săvârșiți lucrare de apostoli, și bine meritați dela întreg neamul, în mijlocul căruia trăiți și munciți. Conștința această înălțătoare vă va fi cea mai frumoasă și mai curată răsplată, de care sufletul omeneș e capabil pe acest pământ.

Binecuvîntarea lui D-zeu să fie peste munca voastră cea grea!

Dr. E. Dăianu.

Reuniunile de înmormântare.

Bistrița, 16 Febr. 1902.

Di Dr. G. Tripon, în dorința de a ajuta cât mai mult pe cei ce doresc a înființa societăți de ajutoare, ne trimite articolul de mai la vale, pe care cu cea mai mare plăcere îl publicăm. În el se dau toate îndrumările pentru înființarea unei »Reuniuni de înmormântare«. Multe din aceste îndrumări se potrivesc și la înființarea altor societăți. Terminând cu publicarea lor, vom face loc și statutelor »Reuniunii de înmormântare din Bistrița« cu îndreptările ce li-le face di Dr. Tripon.

Cu bucurie constat, că publicul nostru românesc se interesează bine, între altele și de înființarea și popularizarea reuniunilor de înmormântare.

Ni-s'au cerut și s'au trimis 16 exemplare de statute dela publicarea corespondenței din urmă.

Ni-s'au cerut și lămuriri și îndrumări în cauză. Le dăm pe scurt în următoarele:

I. Procedura înființării.

1. Mai înainte de toate conducătorii, cari iau angajamentul de a înființa o reuniune de înmormântare, se se înțeleagă prealabil între sine fără intervenție oficioasă, la școala confesională, la casa comunală ori în alt loc; și se-și numere familiile (furnurile) din comună sau oraș (după străzi etc.), la cari se poate conta sigur, că vor intra în reuniune (dela 16 ani până 65—85 ani).

2. Aflându-se posibilitatea de a întruni 300 până la 400 sau 600 membri, atunci se nu mai întârzie cu afacerea, ei se concheme conducătorii o adunare generală constituantă cât de mare pe o zi de Duminecă sau sârbătoare, când poporul e liber și e pe acasă.

Local poate fi școala sau casa comunală, sau alt loc potrivit.

3. Dacă inițiatorii locuiesc la sate și dacă reuniunea se înființează într'un sat, atunci trebuie să însinuasă adunarea la pretura competentă (főszolgabiroi hivatal); dacă locuiesc la oraș și acolo e a se înființa reuniunea, atunci trebuie să se însinuasă la oficiul polițial (Rendőrkapitányi hivatal).

Cei trei frați și sgripturoaica.

A fost odată ca nici-odată, că de n'ar fi fost nu s'ar povesti.

A fost odată un om, și ăst om a avut trei feciori și feciorii ăștia erau vânători. Când a murit tatăl lor, le-a spus, că prin toate pădurile să vâneze, numai prin pădurea din mează-noapte, care o fi fost pădurea aia, să nu vâneze că n'au s'o pață bună. Și așa au făcut băeții; dar' după moartea tatălui lor s'au dus și în pădurea dela miază-noapte, să vâneze și în partea aceea de loc. Au mers ei prin pădure cât au mers, de dimineața până la nămiezi și au ajuns la o casă de om, veche și derăpănată.

Ajunși acolo osteniți de atâta drum și bucuroși că au găsit o locuință unde să se odihnească, au dat să intre în casă. Când să intre ei în casă, eată că le ese înainte o babă bătrână de tot, care de abia se ținea pe picioare și se spriginea într'o cârjă. Baba asta era sgripturoaica,

4. Cererea de însinuare conține următoarele:

a) convocătorul (făcut cunoscut în biserică și prin străzile satului);

b) scopul, că se plănuiește înființarea reuniunii de înmormântare;

c) arătarea zilei, orei și locului întrunirii;

d) rugarea, ca adunarea să se ție spre știință, și ca oficiul respectiv, dacă va afla de bine să se reprezente și presente cum va afla cu cale la adunarea generală constituantă.

5. Înainte de adunarea generală constituantă, trebuie grijit, ca:

a) statutele să fie deja făcute și scrise gata, în 3 exemplare. (Unul revine la reuniune, altul se va păstra la timpul seu la comitat, sau în oraș la magistrat, ear' al 3-lea exemplar eventual la ministerul de interne);

b) statutele, pentru a obține mai cu siguranță aprobarea, să fie redactate ungurește. Ear' pentru respectarea limbii române și pentru cruțarea lucrărilor și șeselor de traducere, statutele să fie redactate columnatim și românește.

Unde redactarea în felul acesta nu s'ar pute face, atunci traducerea se poate face și tipări după aprobarea statutelor, cu autoritatea și sub răspunderea biuroului și a verificătorilor. Dar' de text autentic va fi considerat de autorități numai cel unguresc.

Acî notez, că în unele locuri se îndestulesc oficiile competente și numai cu 2 exemplare din statute. În cazul acesta se cruță multe timbre. Scrisoarea să fie frumoasă, legibilă și să nu fie rară.

II. Adunarea generală constituantă are de agende următoarele:

1. Alege un preside adhoc.

2. Alege un notar adhoc.

3. Alege 3 verificători, pentru subscrierea și verificarea protocolului adunării generale. Protocolul:

4. Constată, dacă sânt de față 10% din suma întreagă (300—600) a membrilor reuniunii înființându-se. Atunci e capabilă de a lua concluse valide, altcum e a se convoca alta.

5. Presidele schițază scopul și supune la dezbateri și votare proiectul gata de statute.

6. Statutele votate le subscrie:

a) presidele adhoc;

b) notarul adhoc;

c) cei 3 verificători.

7. Despre adunarea generală se ia protocol columnatim: ungurește și românește, sau numai ungurește, căci altcum le resping toate actele: Așa au pățit pretutindenii. Protocolul e a se subscrie de cătră

a) presidele adhoc;

b) notarul adhoc și de cătră.

c) cei 3 verificători, cari subscriu clauzula îndatinată:

Acest protocol... Aceste statute... consună întru toate cu conclusele luate în adunarea generală.

Verificători:

N. N.

X. Y.

M. M.

La protocol se alătură: Statutele votate.

Protocolul trebuie se conțină următoarele:

1. Că au fost de față atâta și atâta membri (30, 40—60).

2. Numele celor prezenți.

3. Constatarea, că adunarea a fost însinuată la oficiul competent, și că convocarea și publicarea ei s'a făcut conform datinei locale.

(Va urma).

PARTEA ECONOMICĂ.

Îmbunătățirea rasei vitelor.

Di I. Kalinderv, administratorul domeniilor coroanei din România, a dat un nou circular cătră agenții acelor domenii. Și la noi observăm la toți economii mai cumiți străduința de a îmbunătăți rasa de vite și cum acest circular conține o mulțime de sfaturi bune în privința aceasta îi facem loc și în »Foaie«.

Treptat cu dezvoltarea agriculturii, trebuința vitelor de muncă este din ce în ce mai simțită. Ele nu pot fi înlocuite

mama dracilor. Bucuroasă, baba i-a primit în casă și după-ce au schimbat câteva vorbe le-a zis: »băieții mamei, eu mă duc să vă gătesc ceva de-ale mâncării, ear' până atunci voi încălziți-vă, căci tare sunteți înghețați de gerul de afară! »Și eși afară; dar' argații, cari erau de față, căci vezi dumneatale, sgripturoaica asta avea argați șpuza pământului și când n'avea cemâncea mâncea câte unul din ei. Și argaților fiindu-le milă de bieții flăcăi, le spuse: »Faceți-vă luntre și punte și ascundeți-vă undeva, sau fugiți de aici, că nu-i bine de spinarea voastră! Credeți că baba s'a dus să vă facă vouă de mâncare? Ea s'a dus să-și ascuță dinții, ca să vă mănânce?« Auzind flăcăii, de acolo de după cotlon¹⁾ de unde erau, săriră jos să fugă; dar' argații îi mai învățară ca să jupoae de piele pe berbecii ce-i avea baba sub pat și să puie tru-

¹⁾ Pat în ungher după sobă.

purile lor jupuite după cotlon căci baba are să vie să de berbecii întâiu la apă și pe urmă să-i mănânce pe flăcăi. Flăcăii cum îi sfătuiră argații așa și făcură. N'a trecut vreme multă și veni și baba.

Cum intră pe ușe zise: »Mai stați o leacă băeții mamei, căci eu mă duc să dau berbecii ăștia la apă și pe urmă vine mama de vă dă și vouă de mâncare.« Când ajunse la puș, baba legă berbecii cu o funioară de furca pușului; dar' până să scoată apa băeții o și luară rasna la câmpie și arătau din depărtare babei peile jupuite ale berbecilor.

Când se duse baba acasă, văzând după cotlon trupurile jupuite ale berbecilor. În vremea asta flăcăii ajunseră în pădure și vânașă trei cățeluși albi cum îi zăpada. Cățelușii ăștia erau blânzi și deștepți, căci doară ei au fost odată ficioari de împărat și acum îi fermecase sgripturoaica să fie căței pentru-

în total de mașini, pentru că acestea n'au ajuns la o așa dezvoltare, încât să poată face toate lucrările agricole mai eficient.

În culturile intensive vitele, pe lângă muncă ne produc și îngrășămintele trebuincioase pentru sporirea producției solului.

Atât în prezent cât și până într'un viitor destul de depărtat, trebuie deci să se pună toată silința pentru a îngriji vitele, căci ele sunt ajutoare trebuincioase fără de care în exploatarea agricolă nu se poate căpăta, cel puțin la noi în țară, maximum de producție. Acest principiu din nefericire la noi nu este băgat în seamă, căci mai în toate părțile vitele sunt într'o stare atât de rea, încât sunt în primejdie de a degenera cu totul, dacă nu se vor aduce îmbunătățiri simțitoare în întreținerea lor.

Țăranii mai cu seamă nu îngrijesc de ele, ear' arăndașii și mulți proprietari nu dau atențiunea ce merită vitelor ce întrețințează la munci și nu fac nici o efortare spre a le îmbunătăți. Toată lumea care lucrează astfel, este condusă de acea economie rău înțeleasă, de a nu se întrebuința banii nici chiar la lucrări folositoare ce ar pute să aducă mult bine agriculturii.

Starea vitelor ne apare cu atât mai tristă, cu cât ea ne arată starea sufletească a îngrijitorilor, aceea nepăsare de care este purtat omul incult, aceea cruzime în obiceiuri și purtări către niște animale nevinovate, a căror singură menire este de a ne servi și a căror singură vină este că natura le-a subordonat trebuințelor noastre.

Trebuie pe Domeniile ce administrăm, să schimbăm aceasta stare de lucruri, ce ne pare barbară și vătămătoare tuturor intereselor, ear' prin exemple și premii să încurajăm pe săteni pentru îmbunătățirea raselor de vite. Și în trecut am încercat de altfel să îmbunătățim rasele de vite, încurajând răspândirea de reproductori prin sate; acele încercări n'au dat încă rezultatele ce doriam, din cauză că acele domenii nefiind exploatare în regie mai de mult timp nu aveau un personal numeros, care să se

ocupe de aproape cu niște chestiuni atât de grele. Acum însă aceste cauze dispărând, voi pune la dispoziția tuturor domeniilor mijloacele trebuincioase și nu mă îndoiesc că progresul se va învedera cât mai curând. Trebuie însă să se aibă în vedere, pentru a se atinge acest scop, că rasele vitelor din țara noastră nu sânt de prețuit și că singurul lucru ce ne rămâne de făcut pe această cale e să căutăm să le îngrijim și să le îmbunătățim.

De altfel în unele județe din Moldova, boii și vacile sânt încă și acum în stare destul de bună pentru-ca să ne poată slui să punem bazele unei creșteri raționale. Caii, oile, porcii și celelalte animale au în genere destule însușiri pentru a pute servi la îmbunătățirea raselor.

Nu trebuie să uităm însă, domnule agent, în această întreprindere, că rasa fiind o creațiune a localității, schimbările ce le facem trebuie să se potrivească cu localitatea, astfel ele trebuiesc făcute în conformitate cu natura terenului, cu clima și cu obiceiurile locuitorilor. De astfel chestiunea aceasta a fost deliberată în întrunirea ținută de către agenții domeniului coroanei, în zilele de 2-5 Decembrie 1901, la domeniul Gherghița în prezența noastră, de aceea vă trimit copie de pe rezultatul desbaterilor acelei întruniri.

Să avem încă în totdeauna în vedere în toate aceste lucrări, ca încercările noastre să nu fie făcute în contra naturii ei să vie în ajutorul ei. Greutatea de multe-ori va fi să aflăm, care sânt aceste tendințe, adică să cunoaștem care este direcțiunea ce ne este permisă să o luăm pentru ca îmbunătățirea să aducă roade.

Un exemplu foarte lămurit este rasa engleză Durham, care fiind introdusă în Franța, n'a dat în toate părțile rezultate bune, cu toate-că această rasă și-a făcut un frumos nume în țara ei. Mulți Francezi crescători de animale au pierdut chiar averile lor numai din cauză, că în încercările făcute nu au avut în vedere toți factorii cari pot să facă să izbutească introducerea unei rase într'o localitate străină, mai cu seamă a unei rase scumpe ca rasa Dur-

ham, a căror reproducători ajungeau a se vinde cu peste o sută de mii de franci.

La herghelia din Mezöhegyes (Ungaria), după informațiunile ce am luat personal rezultatele date n'au fost la început satisfăcătoare, când s'a căutat să se introducă razele pure, engleză și arabă, încât s'au lăsat încercările cu aceste raze, care în urmă s'au întrebuințat numai pentru încrucișări.

În țara noastră sânt experiențe, ce trăesc în mintea tuturor, așa de exemplu: experiențele direcțiunii școlii dela Ferăstrău, unde vacile străine Simenthal și Pinzgau, aduse pentru exploatare și pentru îmbunătățirea rasei românești, s'au îmbolnăvit de tuberculoză și a trebuit să fie depărtate din grajdurile școlii.

La ferma model Laza, de asemenea, rasa Pinzgau cu toate îngrijirile ce s'au pus la întreținerea ei, s'a îmbolnăvit de tuberculoză, ear' rasa de oi Friese, adusă la această fermă, credem că a fost atinsă de aceeași boală cu toată atențiunea ce i-s'a dat.

Din exemplele arătate mai sus vedem că adese ori este o greșală mare tendința de a înlocui rasa de vite a unei țări printr'o rasă străină, încercare ce va costa mult când vom voi să o punem în aplicare, căci se va pierde, ca să ajungem la rezultate satisfăcătoare, timp îndelungat. Dar' ce este mai mult, chiar încrucișările între rasa locală și o rasă oare-care străină, nu dau de multe-ori rezultate bune, și experiența făcută în Franța cu rasa Durham, este una dintre cele mai convingătoare.

În România încă s'a încercat de multe-ori să se îmbunătățească lăna oilor și s'au făcut încrucișări cu rasa Merino. Rezultatele mai în totdeauna n'au fost cele dorite și această neizbândă a fost datorită numai faptului că rasa Merino fiind mai p'apândă, nu s'au putut împăca chiar după încrucișare cu relele îngrijiri ce se dau oilor noastre.

Am dat toate aceste pilde ca să vă atrag, domnule agent, cât mai mult băgarea de seamă asupra greutăților ce sânt de întâmpinat pentru îmbunătățirea raselor ce avem. În ceea-ce privește încrucișarea, altă-dată se credea că este

că-i găsisse mai înainte până nu erau căței venând prin pădurea dela miază-noapte. Băeții de frică să nu-i omoare s'gripturoica, se suiră într'un copac fiecare și spuseră cățelușilor, ca să latre când o veni s'gripturoica. Nu trecu multă vreme și veni și s'gripturoica după flăcăi, cu o falcă în cer și una în pământ, ea să-i prăpădească. Când se apropie de mijlocul pădurii, cățelușii începură să latre; ear' ea, uitându-se în partea unde lătra cățelușii, văzù pe flăcăi ascunși în copaci.

Cum se apropie de dinții, le zise să se dea jos din copaci, că nu le va face nimic, Flăcăii de frică se deteră, ear' s'gripturoica le zise, că dacă voiesc să mai trăiască, să se culce jos pe pământ și să adoarmă.

Așa făcură flăcăii, ear' s'gripturoica trimise pe unul din cățeluși cu un fir de păr, ca să se învârtă de trei-ori în dreapta flăcăului celui mai mare și să-i puie firul de păr la cap. Tri-

mite apoi pe al doilea cățel cu un fir de păr, să-l puie la capul flăcăului celui mijlociu și să se învârtă în jurul lui de trei ori. Și la urmă trimite și cățelul al treilea cu un fir de păr, să facă același lucru și să puie firul la capul flăcăului celui mai mic. Cățelușul, înțelegând ce vrea să facă baba, oăci baba vrea să-i adoarmă de tot — în loc să se învârtă în partea dreaptă cu firele de păr, s'a învârtit în stânga așa că fermecele s'gripturoicei n'aveau nici o putere. Baba crezând, că flăcăii sânt pe deplin adormiți, făcu un foc mare, ca să-i frigă și să-i mănânce.

Când s'a încins focul tare, cățelușii au luat firele de păr dela capetele flăcăilor și le-au pus pe foc. Cum au pus firele pe foc s'gripturoica a și căzut la pământ fără nici o putere, căci vezi dumneata, puterea s'gripturoicei era în firele acelea de păr. Atunci flăcăii s'au sculat și au luat pe s'gripturoica

la bătaie și au bătut-o până au lăsat-o mai mult moartă; dar' baba se rugă să o lase să trăiască așa neputincioasă cum este și să n'o omoare.

Flăcăii atunci îi spuseră, că dacă vrea să o lase cu viață, să întoarcă fermecele cu care fermecase pe cei trei feciori de împărat de se făcuseră căței. Atunci baba rupse trei fire de păr din capul ei și le dete, și îndată se făcură cățelușii feciori de împărat cum fuseseră înainte, ear' flăcăii luară pe baba și o trântiră în foc și a ars până a murit.

Feciorii de împărat merseră la împărăția lor veseli, însoțiți de cei trei flăcăi, pe care-i puseră în mari dirgătorii și or fi mai trăind și astăzi.

Ear' eu încălca pe o șea
Și vă spusei d-voastre așa.

un mijloc foarte ușor de îmbunătățire; acum însă se știe și experiențele citate mai sus sînt martore, că trebuie să fim prudenți pentru ca să căpătăm rezultate bune.

Cred că mijlocul cel mai bun și pe care vă recomand să-l întrebuințați la fie-care prilej, este selecțiunea, este în-lăturarea dela reproducție a tuturor elementelor ce se depărtează de tipurile ce voim a lua de model, ear' pentru ca să ajungem la aceste tipuri, trebuie să cunoaștem bine defectele rasei ce căutăm a îmbunătăți. Când se întrebuințează încrucișarea se aleg animalele cele mai bineconformate, preferindu-se în tot-deuna a se aduce din rasă străină masculi, ce împlinesc caracterile cătră cari tindem, căci întreprinderea devine mai puțin costisitoare și rezultatele se vor căpăta într'un timp mai scurt.

Să se observe întotdeauna, că defectele corporale ce voim a îndrepta se îndrepteze pe rînd, și să nu se întrebuințeze pentru acest scop animale cu defecte tot atât de mari însă în sens contrar. Astfel, pentru a îndrepta la viitoarea progenitură capul mic al mamei nu se va lua un tată cu capul mare, ci se va alege unul bine conformat. Să nu se uite încă, că frumusețea unui animal de muncă nu urmează din perfectă proporționare a organelor ce-i formează corpul, căci un animal nu poate fi privit ca frumos decât când organele sale vor fi astfel conformate, încât să îndeplinească pe cât mai mult trebuințele noastre. E trebuincios deci să se aibă în vedere în îmbunătățirile ce se vor face, că frumusețea estetică nu se poate confunda întotdeauna cu frumusețea zootehnică.

(Va urma).

Cultura mazărichei.

Cultura mazărichei este de o însemnătate deosebită, cu deosebire în câmpurile comasate, de oare-ce de regulă după cultura aceleia se ogorește și tot același pământ se seamănă pe toamnă cu grâu sau secară. Chiar și în câmpurile necomasate se recomandă cultura mazărichei în amestecare cu ovės, ca plantă de nutreț, fiindcă nutrețul ce-l obținem din acea cultură e de o însemnătate foarte mare pentru economia vitelor.

Mazărichea e de două feluri: de toamnă și de primăvară. Cea de toamnă însă nu se prea cultivă, fiindcă pierde prea multă peste iarnă, de aceea se cultivă mai cu seamă cea de primăvară. Afară de acestea două feluri, mazărichea e de deosebite specii: cu bonul mare, mărunt, negru, galbin sau alburîu. Dintre aceste specii, cea cu bonul mai mare, rotund și de culoare neagră-cafenie este cea mai răspândită, fiindcă sēmēnța ei se coace ceva mai tîrziu.

Dacă mazărichea se cultivă în câmpurile necomasate, atunci e bine ca pământurile mai îndesate să se ogorească de cu toamnă, primăvara se ară a doua oară, apoi se seamănă și grapă. În pământurile mai sărace e bun și gunoiul fie înainte, fie după-ce s'a sēmēnat mazărichea.

Intre ierburile sēmēnate, mazărichea e cea mai puțin alegătoare. Ea se face aproape în fiecare pământ, de oare-ce mai mult îngrășă decât sărăcește pământul. În câmpurile comasate, după-cum am zis și la început, mazărichea se seamănă în deobște în acelea pământuri, cari după-ce se cosec, se ogoresc și apoi se seamănă cu o sēmēnătură de toamnă. În asemenea cazuri e bine ca mazărichea să se cosească îndată după-ce a înflorit, ca să nu ajungă a se coace sēmēnța ei, căci ajungînd la coacere și împrăștiindu-se pe pământ, ar pute sărăci și prin holdă în anul următor.

La un hectar se recer cam două hectolitre sēmēnță de mazăriche. Dacă voim să scoatem și sēmēnță din ea, atunci o sēmēnăm numai singură, ear' dacă o sēmēnăm pentru nutreț, atunci o sēmēnăm amestecată cu ovės sau cu orz. Când o sēmēnăm amestecată, atunci punem două părți din sēmēnțele acelea și și numai cam a treia parte de mazăriche. Ca plantă de nutreț e bine a se sēmēna amestecată, de oare-ce atunci nu prea cade ca să se putrezească pe pământ.

Timpul cel mai potrivit pentru sēmēnatul mazărichei este pe la sfîrșitul lui Martie și începutul lui Aprilie, adevă îndată-ce s'a sbicit bine pământul. Cu sēmēnatul ei se începe îndeobște și sēmēnatul celorlalte sēmēnături de primăvară. Timpul vegetațiunii sau creșterii ei ține câte trei patru luni. Sēmēnăturile de mazăriche dau îndeobște numai câte o cositură. De pe un hectar pot aduna câte șase cară mari de nutreț sau 40-50 măji metrice.

Mazărichea de sēmēnță până-ce se coc bine păstăile, atunci se cosește, se uscă, se imblățește și boanele se păstrează de sēmēnță, ear' paieile se întrebuințează ca nutreț pentru vite. De pe un hectar se pot aduna în anii buni câte 18 hectolitre de sēmēnță. Aceasta încă parte se păstrează eară de sēmēnță parte se amestecă cu ovės sau cu orz și se face urluială din ea. Nutrețul din mazărichea cultivată numai pentru sēmēnță nu este așa de bun pentru vite, ca acela, care e amestecat cu ovės sau cu orz și se cosește pe timpul când înflorește.

Inimicii cei mai însemnați ai mazărichei sînt: rugina și mucogaiul, cari îi atacă și strică paiul, păduchele de frunză, care îi mănăncă frunzele, muștarul sëlbat, care o împedecă în creșterea și desvoltarea ei, apoi niște gîrgărițe numite: bruscus granarius, carii găuresc și mănăncă miezul grăunțului.

Ioan Georgesen.

Cultura vitelor și industria lactieră — în Suedia.

(Urmare).

Concursuri regulate sistem Skaraborg. — Concursurile de animale au fost obișnuite încă de mult în Suedia, însă n'au dat rezultate satisfăcătoare. În urma proiectului de reorganizare a concursurilor, de cătră Sigge Flach, primit în 1883 de cătră societatea de

economie rurală a districtului Skaraborg, indemnul a pătruns așa de adînc în masa cultivatorilor, că toți acum se întrec la ameliorarea vitelor. Numitul sistem, foarte înțelept, a fost primit de toate cele 26 societăți de economie rurală, ear' statul a ajutat și ajutoarea încă aceste concursuri cu sume foarte importante (170,091 coroane în 1897).

Eată planul concursurilor sistem Skaraborg: Cea mai mare parte din societățile de economie rurală au împărțit domeniile lor în câte două districte, unde concursurile au loc rînd pe rînd, din 2 în 2 ani.

Premiile se distribuie de cătră un comitet al cărui președinte este numit de direcțiunea agriculturii, în urma propunerii comisiunii administrative a societății. Comitetul alege un membru, care îndeplinește și funcțiunea de cassar; afară de aceste două personaje, al căror serviciu se întinde asupra întregului departament, un al treilea membru este ales la fiecare concurs de cătră secțiunea societății, unde este situat locul concursului. Cum este un număr relativ destul de mare de locuri, unde se țin concursuri (20-25 în fiecare district), se înțelege că districtele deosebitelor expozițiuni sînt destul de restrînse, pentru ca fiecare să poată profita de rezultatul expozițiunii și de aprecierile comitetului.

Dreptul de a concura este restrîns la proprietarii de vaci dela 1 an la 10 ani, cari au mai mult de 50 de hectare de câmp, pe când din contra toți pot concura cu tauri. Afară de medaliile, cari se distribuie pentru tauri și de premii în bani pentru vaci, acestea mai primesc un așa numit passavant sau frisedel, autorizând pe proprietar de a o da să fie gonită de un taur premiat. Cum comitetul distribuțiunii premiilor răscumpără aceste frisedele pe prețul de 2-6 coroane, după calitatea taurului, posesorul unui taur este interesat de a câștiga premii pentru taurul său. S'au dacă vaca înainte de a fi prezentată la concurs a fost gonită de un taur premiat, și fiind prezentată s'a premiat, comitetul, în schimbul unui certificat, plătește aceeași sumă ca și când ar mai fi fost premiată. Pe lângă aceasta, vitele premiate se înfierează cu o marcă specială, ajutînd mult la vînzare, ridicîndu-i prețul. Unei vaci, odată premiată, nu i-se mai poate acorda un premiu în bani în aceeași clasă, dar' se poate prezenta la fiecare concurs, pentru obținerea unui nou frisedel, până la etatea de 10 ani.

După distribuțiunea premiilor unul din membrii comitetului face o dare de seamă asupra concursului înaintea publicului, arătînd progresul făcut, dînd sfaturi cu privire la creșterea și îngrijirea vitelor, etc.

Aceste conferențe au fost de un mare folos, căci exemplul viu a făcut să se deprindă ochiul după natură.

Prin acest fel de concursuri se aduc foloase micilor agricultori și se naște interesul pentru o creștere mai bună. Prin frisedel se înlesnește concurența între micii și marii agronomi,

acești din urmă întreținând buni tauri, ear' cei mici dispunând de ei, fără nici o plată, ca și când ar fi ai lor.

Modul acesta de concurs și interesul purtat de toată lumea îmbunătățirii vitelor, a făcut epocă în Suedia, dela anul 1883 și până astăzi. Statul intervine în toate inițiativele particulare, dându-le o puternică mână de ajutor și asigurându-le reușita prin convențiuni solid alcătuite.

Mulțumită înțelepciunii cu care se face îmbunătățirea și alegerea raselor indigene de vite și metodelor perfecționate de nutriție, Suedezii au ajuns a se folosi de vacile de lapte în așa mod, că au creat una dintre industriile cele mai importante și bănoase din Suedia.

Nimic mai impunător, mai sistematic și mai frumos, decât lăptăriile, așa zise cooperative, din centrul și partea de mează zi a Suediei, consumând zilnic dela 10 până la 30 de mii de chil. de lapte pentru fabricarea untului. Ordinea de muncă, îndemnarea și priceperea acelor oameni te uimește și totdeodată te întristează, făcând asemănarea cu ai noștri, cari lucră tot ca străbunii.

Pe măsură, ce rasele de vaci s'au îmbunătățit, cantitatea de lapte s'a mărit. De unde în anul 1875 se producea până la 1400 milioane de chgr. de lapte și în anul 1885 până la 1850 milioane chgr. în anii din urmă (1895 și 1898) cantitatea de lapte s'a ridicat la 2400 și 2550 milioane de chgr. reprezentând o valoare de peste 178 milioane de coroane.

Afară de folosirea ca nutreț pentru om și pentru creșterea și îngrășarea vițelilor acest lapte este întrebuințat pentru fabricarea smântânei, untului și a brânzei. Primul loc însă în industria lactieră îl ocupă fabricațiunea untului, un articol important, a cărui producțiune se face pe o scară întinsă satisfăcând nu numai trebuințele țării, dar și ale exportului în cantități considerabile.

(Va urma).

Pășune la munte pentru vite de rasa Pinzgau.

Administrația »Reuniunii săsești transilvane de agricultură« din Sibiu a luat în arândă dela Universitatea săsească o pășune la munte în întindere de 450—500 jugere pentru vitele de rasa Pinzgau. Aceasta s'a făcut în scopul de a feri acest soi de vite de degenerare prin aceia, că li se pune la dispoziție o pășune asemănătoare celei din ținutul muntos al Alpilor, de unde se trag. În legătură cu această pășune s'a făcut și un șopru de adăpostire, un grajd pentru separarea vitelor, cari eventual s'ar bolnăvi, precum și trocile necesare la adăpatul lor. Vitele cari vor fi mânate la această pășune vor fi vizitate de veterinar atât înainte de mâncare cât și de mai multe ori în decursul pășunării; ele vor fi asigurate pe spelele reuniunii la »societatea ungară de asigurare pentru vite« din Budapesta contra boalelor și casurilor de nenorocire (urși etc.) Reuniunea plătește și pe păstor și furnizează sarea și varul de nutreț necesar la întărirea scheletului vitelor.

De oare-ce înainte de 15 Iunie nu se pot mâna vitele la munte, administrația Reuniunii a mai arândat o a doua pășune în apropierea Sibiiului unde vor pășuna vitele înainte și după petrecerea lor la pășunea de munte, astfel că economii de vite, cari își trimit vitele lor la munte, pot să fie pe deplin liniștiți în privința aceasta pe tot timpul începând — dela 5 Maiu până când dă gerul.

La pășunea aceasta se primesc numai vite sănătoase și puternice, și anume tăurenci atât de rasa Pinzgau cât și de cea ungurească, cari vor fi împlinit cel puțin 8 luni; afară de acestia se mai primesc și junci și mânzi dela un an în sus. Taxa de pășune e pentru vitele sub 2 ani 12 cor., pentru mai bătrâne 16 cor., în care taxă sunt socotite toate favorurile sus amintite.

Pentru vitele economilor, cari nu sânt membri ai »Reuniunii săsești transilvane de agricultură«, taxa se urcă cu 2 cor. Înscriserile se primesc până la 15 Aprilie și sânt a se adresa administrației Reuniunii alăturându-se și certificatul (pasaportul) de vite.

Jumătate din taxă se plătește la înscriere, ear' cealaltă jumătate la 1 Septembrie a c. În fine se mai observă că la cumpărarea taurilor pentru comune, inspectorul pentru prăsirea vitelor va lua în considerare în rindul prim acei tauri cari au fost la pășune de munte.

SFATURI.

Ca să scoți mirosul din oalele în caris'a fiert varză, ceapă alte sau legume mirositoare, n'ai decât să usuci sare pe o farfurie în cuptor și să pui oala în urmă de asupra farfuriiei cu sare. Este câteva minute mirosul dispare.

Vârsta găștei se cunoaște de pe picioarele ei aspre, mărimea aripilor și a ciocului și fineța penelor. La o găscă jumulită ne uităm la picioare, la pelița de sub aripi și din virfurile lor, la cioc și la grosimea pielii peste tot. Cu cât sânt acestea mai aspre, mai tari, cu atât e mai bătrână. Tot așa e și la rațe, la cari ciocul, dacă sânt tinere, e în asemănare cu lățimea capului, mai lung ca la cele bătrâne.

Știri economice, comerc. industr. jurid.

Dela băncile noastre. »*Auraria*«. Abrud. (Anul XIV) Reservele 89.396 depunerile 524.206, profit curat 12.729 coroane.

»*Detunata*«, Bucium. (Anul VII) Fonduri de rezervă 27.280, depunerile 190.372, venitul curat 10.680 cor.

»*Făgețana*«, Făget. Reservele 148.555 depunerile 691.974, câștigul curat 35.243 coroane.

»*Hunedoara*«, Deva. (Anul XVII) Reservele 21.950, depunerile 232.559, câștigul curat 8214 cor.

»*Nădlăcana*«, Nădlac (Anul IV) Reservele 7852, depunerile 183.309, câștigul curat 8000 cor.

»*Oravițiana*«, Oravița. Reservele 149.005, depunerile 1.250.602, profitul curat 38.217 fondul cultural și de binefacere 10.557 cor.

»*Reuniunea de împrumut și păstrare în Ilvamare*«. Reservele 4709, depunerile spre fructificare 64.765, venitul curat 2636.16 cor.

»*Scânteia*«, Tăure. (Anul VI) Depunerile 13.051, fondul de rezervă 3008, câștigul curat 2909 cor.

»*Sentinela*«, Satul-nou. Reservele 30.312.42 depunerile, 251.508, venit curat 22.696.13 cor.

»*Someșana*«. Dej. (Anul XII) Reservele 83.811, depunerile 502.562.17 venit curat 29.468 cor.

»*Speranța*«, Borgo-Prund. Fondul de rezervă 5837, depunerile 79.696, profitul curat 5930 cor.

»*Vlădeasa*«, B. Huedin (Anul VI) Fondul de rezervă 11.362, depunerile 58.118, venitul curat 15.284.57 cor, fondul filantropic 540 cor.

»*Zlăgneana*«, Zlagna. Depunerile 36.883, reserve 2260, venit curat 3801 coroane.

Urcarea încă a unei taxe postale. Precum aflăm deodată cu scumpirea cărților postale interne, conform ordinațiunii ministeriale s'a urcat și taxa pentru cecurile cassei de păstrare postale (Einzahlungsschein) dela 4 la 5 bani, dacă pe dosul lor nu se fac comunicări scripturistice; când nu se scrie nimic pe dos, aceste cecuri sânt scutite de orice taxă postală.

Raport economic. Februar a fost mai mult primăvărat. Numai câtră sfârșitul lumii timpul a început a fi schimbăcios. E aproape generală plângerea, că cei cari au lipsă de gheață, îndeosebi tovărășiile de prelucrare a laptelui, au rămas fără gheață, deși au așa mare lipsă de ea.

În zilele din urmă ale lunii, pe alocure, mai ales la locuri năsiptoase, s'a început din greu aratul și sămănatul.

Despre iernatul sămănăturilor de toamnă vin mai multe vești bune. Icoloco șoarecii și insectele au făcut stricăciuni.

Sămănături frumoase sânt pe Pustă și dincoace de Dunăre. Mai slabe sânt în Ardeal.

FELURIMI.

Statistica limbilor mai lățite. Un statistician englez a făcut socoteală, în ce măsură se vorbeau limbile engleză, germană, rusă, franceză, italiană și spaniolă la finea secolului al 15-lea și al 19-lea. La finea secolului al 15-lea vorbeau 4 milioane englezește, 10 milioane nemțește, 3 milioane rusește, 10 milioane franțozește, 9¹/₂ milioane italiește și 8¹/₂ mil. spaniolește.

La finea secolului al 19-lea vorbeau 116 mil. engl., 80 mil. nemț., 85 mil. rus., 52 mil. franț., 54 mil. ital. și 44 mil. span. Dintre limbile popoarelor mai mici, Români, Sârbi, Bulgari și Maghiari, mai răspândită e limba românească, mai puțin răspândită e cea maghiară, pe care n'o cunosc nici în Ungaria a treia parte din locuitori. Se înțelege, că afară de Ungaria abia e cunoscută pe alocure după nume.

CRONICĂ.

Alegere de preot. Duminică a fost alegerea de preot în Rășnov în locul dlui Teculescu, devenit protopop în Alba-Iulia. Ales a fost cu unanimitate dl Constantin Proca, fiul dlui Gh. Proca, fost învățător dirigent în Rășnov.

Palatul comunității de avere din Caransebeș. Orașul Caransebeș s'a înfrumusețat în timpul din urmă în mod însemnat prin noul palat al comunității grănițerești, care a costat cu loc cu tot aproape 200 000 de coroane. Noul edificiu are la dreapta intrării principale o inscripție comemorativă pe tablă de marmoră.

Logodnă. D-șoara Nelly Dooan și dl Ioan Aleman, logodiți.

Academia Română a împărțit până acum, din fondul Ioan Fetu, un număr de 82 413 cărți în valoare totală de lei 43 632 pe la 1865 școale din 18 județe ale țării.

Afară de aceasta Academia Română a mai cumpărat și împărțit gratis cărți didactice pe la elevii săraci din afară de regat, în sumă de 8.700 lei.

Această faptă de mare valoare culturală, face onoare academiei noastre, căoi prin răspândirea cărții și prin întemeierea bibliotecilor pe la sate, lumina culturii se va face de sigur.

Daruri pentru sfânta biserică. Bisericii din Ghijșa-de-sus i-s-au făcut următoarele daruri: Ana I. Raiou a îmbrăcat prestolul cu o măsurită de dantelă foarte frumoasă în preț de 10 cor. Maria soția dlui notar Ioan Bela și Maria soția judeului I. Ilea au înfrumusețat tetrapodul femeilor cu un acoperământ foarte frumos în preț de 10 cor. Raveca Ioan Irod a cumpărat un epatrafir cu 20 cor. Ioan Moldovan și Gligor Perou un prapor cu 24 cor. Zosim Irod a procurat un euchologiu cu litere latine în preț de 8 cor. Nicolae Rusalim a procurat o cruce de argint cu 26 cor. Ioan Tinei și soția sa Paraschiva a donat pe seama bisericii 100 cor. Finia Togan un ștergar, junele Toader Oprean un ștergar foarte frumos. Toma Oprean a donat bisericii 68 cor. Rusanda Crisca a procurat pe seama sfintei biserici o evanghelie cu litere latine în preț de 25 cor. Familia Ioan Tănase a cumpărat apostolul cu litere latine în preț de 12 cor. 80 bani. Ioan Aleman bani gata 4 cor. Paraschiva Toda și Niță Pêrvu câte o cingătoare. Ioana Herciu, Veronica Bucur, Finia Togan, Ana Ioan Achim, Anisia Togan, câte o masă. Maria D. Sava un ștergar foarte frumos. Toader Z. Herciu un prapor roșu în preț de 26 cor. Rosalia soția preotului a procurat perdelele la ușile sf. altar în preț de 40 cor., precum și icoana Domnului Christos și Maria în preț de 4 cor. La stăruința preotului din Tăuții-de-sus, au procurat pentru biserică gr. cat. din Satul-nou-de-sus credincioșii: Petru Sarca și Maria Triff o evanghelie în preț de 80 cor. Vasile Mihali și soția sa Maria Moiran un liturgiar în preț de 8 coroane. George Ciolte și soția sa Varvara Breban un triod în preț de 20 cor. Alexă Horincar și Maria Cadar un orologier în preț de 11 cor. 60 bani și Alexă Ciolte un dicherion în preț de 40 cor.; ear' pentru biserică gr. cat. din Tăuții-de-sus credincioșii: Vasile Triff și soția sa Parasca Codre o evanghelie în preț de 80 cor. Ioan Petraș a lui Ananie și Parasca Pop un liturgiar în preț de 8 cor. și un euchologiu în preț de 11 cor. 60 bani. Dumitru Gagea un rînd de vestimente bisericesti în preț de 105 coroane. Nuț Pop o cruce de metal în preț de

40 cor. Ananie Petraș o cădelniță în preț de 50 cor.

— Pentru biserică din Păclisa a dăruit preotul N. Cado un apostol cu litere latine și văduva Susana n. Sava 200 cor.

— Pentru bis. din Biertan au donat preoteasa E. Isailă 14 cor., învățat. Stuchirean și Câmpean câte 6 cor. Sabina Câmpean, C. Andreiu, epitrop I., A. Andreiu, I. Fujorea, epitrop II. și C. Bărză, pantofar, câte 4 cor. N. Bortan, N. Stuchirean, G. Gheaja, C. Șirian, I. A., Avram și Saveta Avram, câte 2 cor., G. Căndea, Niță Hoza, Măriuța Dan, Fl. Dan și I. Solomon, câte 1 cor. — Din suma acestei colecte s'a cumpărat o evanghelie cu litere latine și un frumos potir aurit. N. Bortan a cumpărat icoana Învierii Domnului (cu 10 cor.), Achim Bărza, oficial la »Albina«, icoana Înălțării Domnului (cu 10 cor.), Agripina Bărza, icoana Nașterii Domnului (cu 12 coroane) și Nic. Stuchirian asemenea o icoană frumoasă (cu 10 cor.)

Făcându-se apel cu ocaziunea adunării generale din 1901 a reuniunii pentru înfrumusețarea bisericii, credincioșii A. Stuchirian și soția sa Ana au dăruit 11 coroane pentru cumpărarea unui apostol, ear' pentru cumpărarea unui candalabru (de metal aurit cu 12 brațe) au contribuit următorii creștini: d-na Elena Isailă 4 cor., D. Stuchirian și soția sa 4 cor., I. Avram 2 cor., Z. Moldovan 1 cor., A. Andreiu, junior 2 coroane, G. Curuțiu 2 cor., I. Solomon 10 coroane, N. Stuchirian, ferar 1 cor. și soția sa Măriuța 1 cor., N. Stuchirian, cococar 1 cor., C. Andreiu 2 cor., N. Popoviciu 1 cor., Maria Popoviciu 1 cor., Ana Florea 40 bani, N. Filip 5 cor. 60 bani, N. Dan 2 cor., Ioan Andreiu, junior 2 coroane, Ana Andreiu 1 cor., Z. Curcean 1 cor., N. Florea 2 cor., N. Pușta 1 cor., George Gheaja 2 cor., I. Cămpian 2 cor., I. Filip 6 cor., N. Blaga 1 cor., A. Surdu 1 coroană. Dumnezeu să le răsplătească!

Înveninare de sânge. Judecătorul din Homona se creștase puțin cu oțitașul la mână, cauzându-și o mică rană, pe care n'a băgat-o în seamă. În săptămâna aceasta a încercat să descuie o lădiță mică, la care avea o cheiță ruginită. După puțin timp i-se umflă mâna; medicii chemați în grabă constatară o înveninare de sânge provenită din rugina de pe cheie. Mâna va trebui să i-o taie, dacă e să scape cu viața.

Presidentul Roosevelt din America a publicat o nouă carte, intitulată »Viața e o luptă«. În cartea aceasta se află și următoarele sentențe foarte bune: »Nime nu poate fi un cetățean adevărat bun, dacă nu se interesează de afacerile țării lui«. »Purtarea noastră publică și privată nu va fi nici-când la culme, dacă nu vom disprețui pe mișelul, care și-a câștigat avuție și poziție, mai mult decât pe cel-ce n'a avut succesul acesta«. »Bărbații, cari se tem de muncă și femeile, cari se tem de a avea copii, sînt ajunși la marginea perzării și ar fi mai bine să dispară de pe pământ, unde nu pot să fie fără obiectul disprețului din partea tuturor femeilor și bărbaților cinstiți.«

Amnestie sub spânzurătoare. Se scrie din Seraievo: Zilele acestea trebuia să fie spânzurat țeranul Gligo Gvoștan, condamnat la moarte pentru omor. Spânzurătoarea era gata, delincientul pus sub ea, preotul își făcuse datoria, dar' în momentul, când era să intre în funcțiune căleul, sosi o telegramă dela Maj. Sa, în care i-se comunică delincientului, că pedeapsa de moarte i-s'a comutat în temniță pe viață. Grațierea aceasta a produs o impresiune adâncă asupra celor de față.

Manevre împărătești. Anul acesta manevrele împărătești se vor ține pe Țeara-Oltului. Maiestatea Sa va asista și va avea cartierul general, probabil în Sâmbăta. Se zice, că va visita și Făgărașul.

Slovacii în America. După »West-ung. Grenzbote« apar în America 13 foi slovace parte zilnice, parte săptămânale în număr de 56 000 de exemplare. Cele mai cetite foi sunt »Amerikanko Slovenska Noviny«, care apare într'o ediție de 18 500 es. în Pittsburg-Pa, și »Iednota« din Cleveland O. foaie catolică, cu 17 000 es. Slovacia sînt constituiți în comunități bisericesti, avînd și preoți și biserici sau case de rugăciuni.

Cărți nouă *O față de Tarabostlos.* Roman de pe timpul Dacilor, scris de Tit. Chitul. Tom. II. Gherla 1901. Ed. tip. diecesane. Prețul 1 cor. 50 bani.

— *Ajutorul prim* în casuri de nenorociri și boale repentine, scris de Dr. Iulian Chitul. Gherla. 1901. Ed. tip. diec. Prețul 1 cor.

Prima e o carte și de petrecere, dar' și de învățătură, căci ne prezintă scene din viața Dacilor de pe timpul, când acestia luptau pe moarte, pe viață pentru independența patriei lor. Cartea a doua n'ar trebui să lipsească din casa nici unui cărturar.

La fondul de 20 bani, întemeiat de »Reuniunea sodalilor noștri« pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare pe seama meseriașilor români din Sibiiu, au mai contribuit următorii: Teodor Popescu (prăvălia »La Gligor«) 1 cor.; Iosefina Popescu, Valeria Popescu, elevă în clasa a VII-a civilă (Blaj), Romulus Popescu, stud. în a VIII-a clasă reală (Sibiiu), Octavian Tobias, funcționar la »Albina«, Victor Ancean, sub-jude reg., Silvia Ancean n. Tobias, Mița Ancean (Baia-de-Criș), Aurora Ognean, Dr. Lucian Boreia, candidat de adv., Ioan Aleman, forestier supr. (Bania-Luca), Toma Doican, paroh (Sebeșul-inf), Alexandru Simonescu, funcționar comitatens, Victor Tordășianu, secretarul »Reuniunii agricole«, fiecare câte 20 bani; Dr. Vasile Dan, adv. 1 cor.

Căsătorie și înmormântare. Deunăzi se celebră la Miorceni (în apropiere de Rădăuți) căsătoria tinerilor Gh. N. Vasile cu Maria Cristu.

În momentul când petrecerea era în toi și când tinerii, urmați de mulți oaspeți, străbăteau drumul către biserică satului spre a fi cununăți, miresei îi veni rău și încetă la moment din viață.

Întemplantarea a impresionat adânc pe toți cei de față; mai ales mirele era nemângăiat.

Călătorie prin Europa. La Viena a sosit studentul român de medicină, Vasile Georgescu din România, îmbrăcat în costum românesc, care va străbate pe jos în 2 ani întreaga Europă, obligându-se de a nu vorbi în acest timp decât limba română.

Georgescu a vizitat redacțiile mai multor ziare și a fost primit peste tot locul cu multă bună voință.

Starea lui Tolstoi. Toată lumea cultă se bucură acum, că marele scriitor rus Tolstoi este spre însănătoșare. A intrat în convalescență. Se simte atât de bine, încât însuși a spus medicului: Reîntoarce-te la Moscova și bucură-te, că m'ai răpit din ghiarele morții. Sînt încă bolnav, dar' oine crede în Dumnezeu, acela supoartă ori-ce cu inimă liniștită.

AVIS. Cartea promisă ca premiu iubitorilor nostri cetitori s'a pus sub tipar. Ea va fi alăturată la numărul de Paști.

Proiectul Cehilor. Ziarul »Politik« din Praga publică proiectul unei legi, privitor la chestia limbilor, făcut, după-cum se zice, de comitetul Cehilor tineri.

Proiectul are următoarele dispoziții :

Partidele pot să-și înainteze petițiile la toate autoritățile din Boemia în ori-care din cele două limbi regnicolare. Decisiunile au să fie împărțite partidelor în limba, în care au fost înaintate petițiile. Esibitele, cari să dau oficios partidelor, au să fie scrise în limba persoanei, căreia se adresează. În legislațiunea civilă judele are să se folosească de limba partidei. În localitățile publice afișele au să fie făcute în două limbi; textul prim are să fie scris în limba majorității populației.

Limba de corespondență a institutelor culturale este limba oficială a fiecărui institut. În cercuri cu populație mixtă au să se folosească ambele limbi.

Cu asemeni pretensiuni juste cu greu se va alege ceva din acest proiect, atribuit Cehilor tineri.

„Reuniunile agricole și însemnătatea lor pentru poporul nostru”, raport de Cornel G. Aiser. Brașov. Tip. A. Murășan. 1902.

„Vechile episcopii românești”. Din Blaj i-se scrie »Tribunei«, că încurând va apare o carte scrisă de dl Dr. Augustin Bunea, canonic în Blaj. Cartea va purta titlul »Vechile episcopii românești« cuprinzând istoricul episcopilor românești din Transilvania. În același timp dl Dr. Aug. Bunea a scris monografia istorică a episcopului Petru Paul Aron, sub care s'au deschis școlile din Blaj

Plătirea dela stat a învățătorilor. Conform raportului statistic al ministrului de culte și instrucțiune publică dintre 28000 de învățători 11.261 își capătă salariul (ori întregire la salariu) din vistieria statului. Dintre aceștia 3750 sunt învățători de stat, 3021 confesionali rom catolici, 1725 reformați, 803 luterani, 746 greco-catolici, 341 mozaici, 132 greco-orientali și 19 unitari, iar comunali 725. Învățătorii confesionali își capătă dela stat cuincuenalele. De tot 1/3 din întreg numărul învățătorilor își capătă cuincuenalele din vistieria statului, ceea-ce dă suma de 735.200 cor. pe an. Pe lângă cuincuenalele statului mai dă învățătorilor confesionali, ca întregire la salariu 875 475 cor. pe an.

Cursuri de pomărit pentru învățători. Din 5—14 Aprilie se va ține în Kis Szeben (nordul Ungariei), din 2—11 Aprilie în Keszthely și din 14—23 Aprilie în Cluj-Mănăștur câte un curs de pomărit. La fiecare din aceste cursuri vor fi primiți câte 20 învățători, cari primesc câte 30 cor. spese de drum și diurne de 3 cor. Rugările să se înainteze până la 20 Martie la ministeriul de agricultură.

Soacră moartă de foame. În Göröcsény trăiește un ziler sărac, a cărui soacră era foarte bogată, dar și foarte săgăcită. Ajungând bietul om peritor de foame, și-a trimis nevasta să roage pe mama ei de un mic ajutor. Bătrâna nu i-a băgat în seamă. Infuriați din cauza acestei, bărbatul și cu nevasta

au legat pe soacră cea nemiloasă și au închis-o în pivniță. A treia zi mergând la ea au aflat-o moartă de foame. Ei au pus-o în sicriu și au înștiințat autoritățile. Medicul bănuind, că nu e lucru curat, a cercetat și a aflat cauza. Cei doi au mărturisit crima și acum se află la tribunal.

De pe valea Hășdății ni-se scriu următoarele: Faimosul notar Kende (fost Knoll) care nimic n'a învățat din trecut, când bieții oameni cu mare necaz l'a putut mârșave, după-ce a colindat întreg cercul pretorial, abia a reușit la postul de not. cerc. în Savadisa (Torda Sz. László). Mergând în Cluj la hotelul »Pomul verde« între altele a născocit niște minciuni (cu cari făcea imputări notarului Sallak din Ciurila) învinuind cu ele pe d-na hotelistă care în fața oaspeților la moment l'a palmuit și prinzându-l de spate l'a alungat pe ușa afară o ca pe un nemernic cinzându-l cu o mulțime de vorbe vrednice de persoana lui. Cine ce-și caută află.

În locul lui Kende în Ciurila, oamenii au ales cu mare însuflețire pe dl G. Szallak, care până în prezent este plăcut poporului. 4 luni au trecut de când se află în cercul nostru și de când a descălețit o mulțime de lucruri încurcate de Kende care numai bani a luat, dar nimic n'a isprăvit bieților oameni — el zicea că numai din ură l'a alungat fiind mare Maghiar dar nu, căci și dl Sallak e Maghiar — dar pentru aceea e cu atragere către popor și e tare iubit de popor.

— Școala din Tăutu lângă Cluj pare că a suferit de cutremur de pământ, de loc nu corespunde cerințelor. Causa la aceasta este preotul din loc, care în ura sa față de învățător nu se îngrijește de nimic, nici de reparaturile mai necesare nici de recuziele școlare. Acel preot numai atunci dă față cu învățătorul, când din întâmplare se întâlnește cu el pe stradă. Causa acestor rele e singur preotul, care voiește cu tot prețul, ca învățătorul să se curețe de acele, ca să poată suplini dînsul postul de învățător, căci și în ani trecuți a făcut asemenea. *Irimie Rusu, inv. gr.-cat.*

Alegere. Mercuri s'a ținut alegere de deputat în cercul Szolnok, devenit vacant prin abdicarea fostului deputat Kiss Ferencz. Ales a fost Dr. Kiss Ernő, guvernamental, față de kossuthistul Kreutz Balázs, rămas în minoritate cu 86 voturi. Lupta a fost foarte înverșunată. Kossuthiștii acuză partidul guvernamental de terorism, ilegalități și coruperi.

Convocare. Reuniunea de înmormântare din Borgo-Prund va ține adunarea generală ordinară pentru anul 1901 la 23 Martie 1902 la 2 ore p. m. în localitatea hotelului comunal. Obiectele: 1. Raportul comitetului. — 2. Censurarea și aprobarea rațiunului. — 3. Pertractarea propunerilor. Din ședința comitetului reuniunii de înmormântare. Borgo-Prund la 11 Martie 1902. Președintele reuniunii: Teodor Vršmași.

Ucise de tren. În Mezölaborcz s'a întâmplat o groaznică nenorocire. O femeie aștepta cu fetele ei gemene soseirea trenului. Când intră în gară, una dintre fetele a fost apucată de mașină. Sora ei a sărit să o scape, dar și ea a fost apucată de locomotivă, care le-a ucis pe amândouă. Biata mamă a înebunit de durere.

Un agent de emigrare a fost prins în Timișoara, înșelând oameni la părăsirea patriei fără de a avea pasapoarte. Numele lui e Kürössi. El a fost pedepsit cu închisoare de 8 zile și alungare din Timișoara.

Adevărat să fie? La cronică dată sub acest nume primim din Timiș-Șag-dela dl Crăciun Mării o scrisoare, în care ne comunică trista veste, că cele zise de »Pester Lloyd« despre căsătorile rușinoase se potrivesc la comuna aceea, căci acolo chiar episcopul bisericii și-a dat fata în chipul acesta. Ne mai spune, că și învățătorul ar trăi în astfel de nelegiuire, dar pași întreprinși de oamenii cuștiți la dl protopop, pe care l'au rugat să curme o astfel de rușine, n'au avut nici un rezultat.

Tot despre scandalul acestora mai publică »Pester Lloyd« o știre din Zorlențul-mare, unde s'au încolțit în 31. c. un băiat de 14 ani cu o copilă ceva mai tină. »Nuntașii (?)« au străbătut și de data asta strădele comunei urlând și chiuind, având și musică cu ei. Unde sunt căpeteniile poporului?

Judecător propriu. Economul Ilie Mungurian din T. Miclăuș veni la rudenă lui, Petru Mungurian, cerând să-i plătească o datorie veche de 200 cor. Acesta n'avea bani. Creditorul s'a dus atunci în grajd să iee cele două epe ale datorișului. Femeia a cercat să-l oprească, amenințându-l că chiamă gendarmii. Aceasta l'a infuriat pe Ilie așa de tare, încât scoțând revolverul a împușcat pe biata nevastă, care a rămas moartă pe loc.

Statificare de școale. Cele 18 școale ale societății austro-ungare de trenuri din Bănat vor trece în administrarea statului. Direcțiunea societății s'a deobligat să contribuie anual câte 89 602 cor. pentru susținerea lor.

O plângere. Din Herman ni-se scriu următoarele: La noi s'a dat în ziua de s. Ioan o petrecere arangiată de învățătorul de aici, fără de-a cere și concursul celeilalte inteligențe. Toate ar fi cum ar fi, dar oaspeții români — petrecerea era să fie românească — au fost în mod neplăcut surprinși, văzând că aranjatorul încheie petrecerea cu o vorbire nemțască, scurtă, dar și aceea cetită de pe hârtie. O dare de seamă despre venitul petrecerii n'am cetit până acum. *Unul din cei prezenți.*

Foc mare. Satul sêcuesc Sicolod din comitatul Odorheiului a ars de tot. Fîind vînt mare și casele acoperite mai tot cu paie, n'a scăpat nimic. Paguba trece de 30.000 cor.

Comoară. În Domasna (Caraș-Severin) a aflat un țeran, când săpa la fundamentul unei case, o oală mare cu monete de aur și argint. Greutatea lor e de 10 chigr. O parte din monete le-a vîndut deja.

Falsificatori de bani. Doi locuitori din Bacîoa, cari fabricau piese de 5 cor., de 1 fl. și de 1 cor. au fost condamnați unul la 2 ani, altul la 3 ani temniță.

În Timișoara a fost prins George Danciu din Jadani răspîndind coroane și fiorini falsi. El spune, că a primit banii dela un negustor de porci din Aradul-nou. Cercetarea e în curs.

În cercul Ciocovei circula coroane false. Se presupune, că banii sînt fabricați în Jeebeles.

Licitație contra lui Ugron. Să știe, că banca sêcuiască din Székelyudvarhely a falimentat nu de mult. La această bancă Ugron Gábor a fost dator cu 560 048 cor. 52 bani. Pentru suma aceasta curatorul institutului falimentat a fixat acum licitație asupra averii mobile a lui Ugron dela locuința sa din Udvarhely. Mobilele ajunse sub licitație sunt prețuite în 7340 cor.

Duel între femei. În Canija-mare sînt două vèduve, amèndouè aprinse de dragoste față de un morar. Uneia îi promisese acesta, că o va lua în căsătorie. El era un înșelător înșe, căci a umblat la ea numai cîtă vreme a mai avut parale, pe cari i le-a păpat. Înprăvind această banii, înșelătorul s'a lipit pe lângă cealaltă. Cea părăsită i-a trimis rivalei vorba, că se nu mai umble fără oușit, căci una din ele trebuie să moară. Joia trecută s'au întălnit pe stradă, au scos cușitele și au început să se înjunghie pînă ce au căzut amèndouè pline de sânge la pămènt.

Nuntă sângeroasă. Din Deva se scrie, că la ospèt a pușcat țeranul Ioan Mihăilă, după un obicei periculos, cu un pistol încărcat cu glonș. Fiind fără grije, glonșul a nimerit pe Procopie Rașiu, care a căzut greu rănit. Ucigașul s'a prezentat singur la gendarmerie.

Foamete în Rusia. Din Petersburg se depeșează, că tifosul produs de foamete decimează populația în mai multe guvernamente. La Samara sînt 52 de morți.

Omor. Ni se scrie: În Cuculata, comit. Făgăraș George Ghișoiu sen., om bătrân de 70 ani, s'a găsit mort aproape de casa sa, cu o sticlă în care era rachiu. Neștiind ai săi, că ce poate fi cauză, l-au îngropat fără multă bătae de cap. Dar' fiul seu aflând dela alții, că de sigur a fost omorît, a cerut ca să iasă o comisiune de doctori, spre a constata adevărul. Comisiunea a venit în 1 Martie st. nou, după două săptămăni dela înmormèntare, și a aflat la mort cinci coaste rupte și că a fost sugrumat. Acum se caută criminalul.

Douèsprezece cantece de școală. A apărut: Douèsprezece cantece de școală pentru 2 și 3 voci egale, de Timoteiu Popovici, prof. de muzică la semin. »Andreian«. Caetul I. Preșul 50 fil. Sibiiu 1901. Editura librăriei archid.

Dl T. Popovici a constatat lipsa de colecții de cantece pentru școlile noastre primare și medii. Din acest motiv s'a decis a publica o astfel de colecție de cantece pentru 2 și 3 voci și în broșuri (caiete) cu preș mic, ca să se poată procura ușor.

Cu această ocazie dl Popovici face apel mai ales la domniile învățători, cari propun și cîntările în școală, să-i trimită melodii (cu deosebire populare și nepublicate în alte colecțiuni), din cari eventual dispun și sunt potrivite pentru școală, indicînd pe lângă text și numele precis al trimitătorului, respective originea melodiei.

Hymen. D-șoara Steluța Henșescu (Buzèu) și dl Dr. Samuil Vladone (Hașeg) își anunță cununia lor, care s'a sèrbat în 9 Martie st. n. a. c., la 4 ore după ameazi în biserica gr.-or din Sibiiu-cetate.

Dobrogenii la regele Carol. Delegația dobrogeană, pentru cererea de drepturi comune Dobrogenilor, a sosit în București.

Acea delegație se va prezenta mai întăiu dlui ministru de interne, apoi va cere audiență la M. S. Regele.

Din statistica lui Ianuarie. În țèrile coroanei ungare s'au născut 64,914 copii vii și 1487 morți. În estate sub 7 ani au murit 19.730, peste 7 ani 21.736 persoane, cu totul 41.466. Sporul natural a fost deci de 23.448. Mai multe nașteri au fost dincoace de Tica, mai

puține în Ardeal. Casuri de moarte au fost mai multe în Ardeal, mai puține dincolo de Dunăre.

Căsătorii s'au încheiat 21.654. Cele mai multe căsătorii au fost dincolo de Dunăre, cele mai puține în Ardeal. Căsătorii amestecate s'au încheiat 1568, dintre cari 24 între creștini și jidani.

Pașapoarte s'au dat în Ungaria (fără Croația și Slavonia) 9171. Cele mai multe pașapoarte s'au scos în comitatele Zemplin (820), Bacı Bodrog (601), Brașov (597), Sibiiu (565), Târnavă mare (535), Sabolciu (468), Făgăraș (455), Ung (442), Șeșepuș (347), Treiscaune (280), Alba-de-jos (258), Ciuc (229), Torontal (159), Maramurèș (138), Sătmar (118). Pentru America s'au dat 5030, pentru România 1868, pentru cealaltă Europă 2115 — În Croația și Slavonia s'au dat 4796 pașapoarte, dintre cari 3274 pentru America.

Din public.*)

Mulțumită publică.

Ne găsim în plăcuta pozițiune de a ne împlini una din sfintele datorințe față de spriginitorii cauzei clasei noastre de mijloc. Dacă producțiunea noastră publică din 23 Februarie n. c. a adaus o nouă și însemnată zală la lanșul activelor noastre, merișul incontestabil revine stimabilelor d-șoare *Olivia Bardoși, Leniși Cunșan și Geni Simonescu*, cari în mod de tot prevenitor au binevoit a conluera cu mai multe bucăși la concert, cum și dlui I. Iula, elev în cursul al III-lea pedagogic al seminarului nostru »Andreian«, căroră le exprimăm și pe această cale adănc simșita noastră recunoștință.

Suprasolvenții respective contribuții nostri la această producțiune și anume: Ilus. Sa domnul Dr. Iosif Gall, membru în casa magnașilor cu 10 cor.; Ludvig Ferencz, croitor 5 cor.; Dr. E. Cristea, secretar consistorial 2 coroane 40 bani; Paul Muntean, subcolonel c. și r., I. Popovici, căpitan c. și reg., (Budapesta), Pantaleon Lucuța, căpitan c. și r. în pensiuene, I. Mihu, expeditor consist., Dr. G. Proca, profesor seminarial, fiecare cu câte 2 coroane; Ioan Sination, librar 1 coroană 20 bani; Paul Cotoș, funcționar consistorial, Ioanichie Olariu, cassar de bancă (Ilia-Murèșana), Ioan Budoiu, paroch (Cămpuri), Ioan Silaghi, funcționar consistorial, fiecare câte 1 coroană; doamna Minerva. Dr. Brote, d-șoara Sabina Brote, fiecare cu câte 80 bani; doamna Popovici (Sadu) 60 bani; Nicolae Solomon, paroch (Porumbacul-superior res.), Demetriu Mitoc, măiestru croitor, Ioan Imbuzan, funcționar de finanțe, Petru Stanciu, zidar, Dr. Petru Șpan, profesor seminarial, Victor Păcală, profesor la școala »Asociașunii«, Ioan Platoș, învățător (Turnișor), Ioan Radu, proprietar (Turnișor), Timoteiu Popovici, profesor semin., Székely György, croitor, d-na Berta Dragomir, Dem. Comșă, profesor sem., fiecare cu câte 40 bani; cu pălăria s'a încassat prin subscrișul president suma de 15 cor. 61 bani; ear' sub titlul »bacșis« pentru învitarea în persoană prin president, au contribuit d-nii Iulian Popescu, cassarul »Albinei« 20 bani și mărci postale din România în preș de 25 bani; Iuliu Decian, cand.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica această redacțiunea nu e responsabilă.

de adv., Aurel Russu, fiecare câte 40 bani; Tassi Boiu, 20 bani; Emil Vinșeler, Ioan Rebeșă și Petru Tinou, funcșla »Albina«, fiecare cu câte 10 bani. — Tuturor acestora deasemenea le aducem ferbinșile noastre mulțumite.

Sibiiu, 6 Martie n. 1902.

Comitetul »Reuniunii sodalilor romăni din Sibiiu«.

V. Tordășianu, I. Apolzan,
president. notar.

Știri din piașă.

Sibiiu. Grău, hl. 12 40—13.60, șecară 8—8.60, orș 7.60—8.20, ovèș 4.80—5.60, cucuruz 7.60—8.60 cor.; 10 ouè 38—49 b.

Piașă banilor din Sibiiu. Galbinul 11.28; 20 lei (hărtie) 18.96; 20 lei (argint) 18.80, lira turcească 21.40, lira engleză 23.88; 20 marce germane 23.38; napoleonul 19.04; rubla (hărtie) 2 54; rubla (argint) 2.46 cor.

Budapesta. Grău bănățenesc, (50 chlgr.) 9 10—9.55, șecară 7 35—7.55; orș 5.75—6.20, ovèș 7.55—8, cucuruz 5 15—5.25, cincantin 5.90—6 cor.

Pentru redacție și editură responsabil: Victor Lazăr.
Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

O cărcimă

în comuna Porcești se dă în chirie pe 3 ani eventual pe 6 ani. Localitatea se compune din 3 odăi și 1 odăe potrivită pentru prăvălie. Desfacerea anuală între 9—10.000 coroane.

Doritorii să binevoiască a se adresa proprietarului Ștefan Costei în Porcești, comit. Sibiiului. 21 2—2

Franzbranntwein-ul
lui
BRÁZAY,
cel mai răspândit
și mai neșceptionabil mijloc de cură în casă.

Se espedează dela fabrica lui
Coloman Brázay,
Budapesta, IV., Muzeum-körut nr. 23.

Franzbranntwein-ul e un mijloc de nepreșuit pentru indivizi de constituție slabă precum și pentru cei înaintați în eitate, ajutându-le iute la întărirea corpului.
2 31—52

Feriți-vè de imitașuni!

Fiți cu atenșiuene la marca de apèrare.

Se capètă în ori-ce apotecă și în celelalte prăvălii.

Portretul

lui

Dr. Gregoriu Silași

lucrat după o fotografie, tipărit pe carton fin, n mărime de 24×32 cm. îl trimite francat pentru 30 bani.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni.

Asigurarea pe viață

este astăzi pentru viitorul fiecărei familii un factor atât de important, încât o poliță de asigurare pe viață se nu lipsească în nici o familie. Mai favorabilă este aceea asigurare, care pe lângă ajutorul imediat în cazul morții, mai oferă asiguraților rămași în viață încă și $3\frac{1}{2}$ — $4\frac{1}{2}$ % **interese** după banii solviți. În țeara noastră există o unică bancă mutuală de asigurare, care — stând la înălțimea chemării sale — corespunde acestor cerințe, și aceea este banca

„The Mutual“

Aceasta bancă e cea mai mare și cea mai avută bancă de asigurare din lume, dispunând cu finea anului 1901 de o avere totală de

Franci 1,828,180.000.

Ea își are direcțiunea sa generală în New-York (America) și posedă în patria noastră concesiunea și garanța pretinsă de legile țării. **Neavând acționari venitul ei întreg îl distribuie între cei asigurați.** Asigurări se efectuează în toate combinațiile.

Direcțiunea pentru părțile ardelen

în Cluj.

Director: Ludovic de Szepessy.

Representanța cu corespondență în limba română în

Sibiu strada Wiesen nr. 10.

Representant: **Eugen C. Pipoș.**

Un învățăcel

se caută

pentru prăvălia de fer și coloniale

a lui

26 1 3

Nițiu Dima din Hunedoara.

Publicațiune.

Tîrgul de vite de primăvară în comuna Săsciori se va ține la **28 și 29 Martie**, ear' tîrgul liber se va ține la **1 Aprilie st. n.** 25 2—3

Săsciori, la 5 Martie 1902.

Primăria comunală:

Ioan Halalai, George Aleman,

notar cerc.

primar.

Folosirea
cafelei de orz a lui
Kathreiner-Kneipp
se invederează zilnic ca o
binefacere
și necesitate.

Nici o mamă iubitoare de familie
se nu întârzie a introduce cafeaua
aceasta gustoasă și igienică.

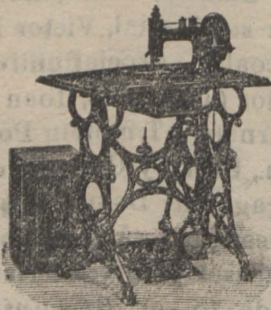
Nu există surogat mai curat și in-
locuire mai bună pentru cafeaua
de bob, ca cafeaua lui Kneipp.

Cafeaua de orz a lui Kathreiner-
Kneipp e veritabilă numai în pa-
chete originale cu marca de apă-
rare »Pfarrer Kneipp«. Cafeaua
aceea, care nu este provăzută cu
marca aceasta se vinde cu
cumpăna nu este veritabilă —
Kathreiner.

Gustav Dürr,

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,
Sibiu. Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul seu mare și bine asortat cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite din fabrici străine și indigene pe lângă un preț foarte moderat.

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

➔ **Seidel & Naumann, G. M. Pfaff.** ➔

Toate acareturile mașinilor de cusut de ori-ce fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află întotdeauna în depositul meu. **Reparaturile la mașinile de cusut de ori-ce fel sunt executate prompt, ieftin și conștientios cu garanție.** Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpărată dela mine dau 5 ani garanție.

Liste de prețuri se trimite la oerere gratis și franco. [3] 7—